

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W RZESZOWIE

LRZ.410.10.3.2024

Pan
Andrzej Modliszewski
Nadleśniczy
Nadleśnictwa Strzyżów
ul. Mostowa 9
38-100 Strzyżów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/078 – Gospodarka majątkowa i finansowa Lasów Państwowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Nadleśnictwo Strzyżów, ul. Mostowa 9, 38-100 Strzyżów ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Modliszewski, Nadleśniczy Nadleśnictwa ² od 1 grudnia 1998 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Gospodarowanie majątkiem przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych. 2. Gospodarowanie środkami finansowymi przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych. 3. Gospodarowanie środkami funduszu leśnego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2024 (I kwartał), z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie, mających wpływ na ocenę kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	1. Wojciech Kajzar, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/51/2024 z 18 kwietnia 2024 r.

(akta kontroli tom I, str. 1-4)

¹ Dalej: „Nadleśnictwo”.

² Dalej także: „Nadleśniczy”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie gospodarowania majątkiem, co zostało potwierdzone analizą przeprowadzonych inwestycji. Zgodnie z interesem ekonomicznym celowo i gospodarnie wynajmowano nieruchomości innym podmiotom a dzierżawiony majątek od podmiotów zewnętrznych wykorzystywano w zakresie niezbędnym do prowadzonej gospodarki leśnej. Rzetelnie opracowano projekty planów finansowo-gospodarczych - w okresie objętym kontrolą nie wystąpiła istotnie odmienna realizacja pozyskania i sprzedaży drewna od planowanych wartości. Zgodnie z wytycznymi Dyrektora Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych⁵ i Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie⁶, prowadzono detaliczną sprzedaż drewna, w tym co do zasady właściwie dokonywano jego klasyfikacji. Realizując politykę kadrowo-płacową przestrzegano obowiązujących w tym zakresie wewnętrznych regulacji. Wypłacając pracownikom nagrody kierowano się wytycznymi jednostek nadrzędnych. Dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników było uzasadnione potrzebami jednostki. Wydatki na zakup usług prawnych oraz doradczych zostały poniesione celowo i gospodarnie. Darowizny przekazane przez Nadleśnictwo pochodziły z wypracowanego zysku, zostały udzielone prawidłowo oraz wpisywały się w cele pożytku publicznego. Również prawidłowo NIK ocenia gospodarowanie (w zakresie objętym badaniem) środkami funduszu leśnego. Realizacja współfinansowanych przedsięwzięć drogowych wynikała z rzeczywistych potrzeb prowadzonej gospodarki leśnej. Jednocześnie, w okresie objętym kontrolą, Nadleśnictwo nie prowadziło działań w zakresie udostępnienia jednostkom samorządu terytorialnego⁷ informacji o możliwości dofinansowania budowy przebudowy lub remontu drogowej infrastruktury drogowej, co mogło skutkować brakiem wniosków o przeprowadzenie wspólnych inwestycji drogowych ze strony niektórych jst.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono również nieprawidłowości, które dotyczyły braku prowadzenia analiz, braku określenia mierników realizacji celów oraz zaniechania działań mających na celu weryfikację celowości organizacji/uczestnictwa w wydarzeniu pn. „Leśna Majówka na błazowskim Wilczaku”. Ponadto NIK negatywnie ocenia wydatkowanie kwoty 3 840 zł netto na promocję Nadleśnictwa podczas koncertu galowego w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”, wydarzenia nie mającego związku z gospodarką leśną, której definicja określona została w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach⁸. Stwierdzono również (dwa przypadki) delegowania pracownika do pracy w niedzielę, co było niezgodne z art. 151¹⁰ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁹, określającym przypadki dopuszczalności pracy w niedzielę i święta.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: „Dyrektor DGLP”.

⁶ Dalej: „Dyrektor RDLP w Krośnie”.

⁷ Dalej także: „jst”.

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 1356, ze zm. Dalej: „ustawa o lasach”.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1465, ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowe¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Gospodarowanie majątkiem przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych

Opis stanu
faktycznego

1.1.

Zasady udostępniania nieruchomości oraz wynajmowania i dzierżawienia majątku kontrolowanej jednostki zostały wprowadzone Zarządzeniami¹¹ Nadleśniczego, w których uregulowano procedury odpłatnego udostępniania gruntów będących własnością Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych Nadleśnictwo Strzyżów oraz określono sposoby ustalania wysokości opłat za udostępnienie gruntów własności Skarbu Państwa. Stawki czynszu szacowano w oparciu o rozeznanie rynkowe a w przypadku ich braku, wysokość stawki czynszu stanowiła wielokrotność wartości rocznego podatku od wydzierżawianej powierzchni. Ponadto we wskazanych wyżej przepisach wewnętrznych zawarto wymogi w zakresie sporządzania umów najmu i dzierżawy zawieranych z podmiotami zewnętrznymi. Ustanowione regulacje nie pozwalały na dowolność działania kontrolowanej jednostki. Zasady udostępniania nieruchomości oraz wynajmowania i dzierżawienia majątku uwzględniały interes Skarbu Państwa z punktu widzenia celowości oraz gospodarności.

(akta kontroli tom I, str. 5-31)

W latach 2020-2024 (I kwartał) z tytułu udostępnienia nieruchomości podmiotom zewnętrznym (najem/dzierżawa) Nadleśnictwo uzyskało przychody w łącznej wysokości 125,3 tys. zł, z czego:

- 20 119,22 zł na podstawie 12 umów obowiązujących w 2020 r.,
- 32 340,64 zł na podstawie 14 umów obowiązujących w 2021 r.,
- 25 137,15 zł na podstawie 15 umów obowiązujących w 2022 r.,
- 32 599,47 zł na podstawie 15 umów obowiązujących w 2023 r.
- 15 086,37 zł w okresie od stycznia do marca 2024 r. na podstawie 16 umów.

W ww. okresie Nadleśnictwo zawarło również 24 umowy najmu¹² gruntów nieleśnych na własne potrzeby w celu urządzenia składu i zrywki drewna. Z tego tytułu poniesiono łączne koszty w wysokości 59 332,35 zł.

Szczegółowej analizie poddano łącznie cztery umowy:

- a) umowę¹³ dzierżawy nieruchomości położonych w miejscowości Sołonka w celu eksploatacji stacji bazowej telefonii komórkowej Straszędzie nr 5738, zawartą pomiędzy (wydzierżawiającym) Skarbem Państwa PGL LP Nadleśnictwo Strzyżów a Orange Polska S.A.

¹⁰ Oceny częstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ 1/Zarządzenie nr 8/10 Nadleśniczego Nadleśnictwa Strzyżów z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie zasad udostępniania na rzecz osób trzecich lasów i innych gruntów będących własnością Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasów Państwowych Nadleśnictwa Strzyżów, z przeznaczeniem na cele gospodarki rolnej lub gospodarki łowieckiej oraz w sprawie wysokości opłat za udostępnianie tych gruntów wraz z aneksem nr 1 do ww. Zarządzenia z dnia 26 września 2011 r. 2/Zarządzenie nr 6 Nadleśniczego Nadleśnictwa Strzyżów z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie zasad udostępniania gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasów Państwowych Nadleśnictwa Strzyżów na rzecz osób trzecich oraz w sprawie wysokości opłat za udostępnianie tych gruntów. 3/Zarządzenie nr 16 Nadleśniczego Nadleśnictwa Strzyżów z dnia 13 czerwca 2022 r. zmieniające ww. Zarządzenie nr 6 z dnia 31 grudnia 2019 r.

¹² 23 umowy zawarto z osobami fizycznymi oraz jedną umowę z Rolniczą Spółdzielnią Produkcyjną.

¹³ Nr 2/2017 znak spr.: ZG.2217.7.2017 z dnia 26 stycznia 2017 r.

- b) umowę¹⁴ dzierżawy gruntów leśnych o pow. 1,1743 ha oraz 0,2801 ha w miejscowościach Błazowa Dolna oraz Błędowa Tyczyńska w celu urządzenia poletka łowieckiego, stanowiącego dla zwierzyny żer na pniu, zawartą pomiędzy (wyzdierżawiającym) Skarbem Państwa PGL LP Nadleśnictwo Strzyżów a Kołem Łowieckim „SARENKA” zs. w Błazowej. Umowa została zawarta na czas nieoznaczony od dnia 1 lipca 2011 r. Czynsz dzierżawny został ustalony w wysokości średniej ceny sprzedaży drewna wg GUS dla celów podatkowych w danym roku.
- c) umowę¹⁵ najmu nieruchomości o pow. 0,15 ha położonej w miejscowości Pstrągowa zawartą przez (najemcę) Skarb Państwa reprezentowany przez PGL LP Nadleśnictwo Strzyżów z osobą fizyczną w celu wykorzystania przez wynajmującego nieruchomości jako szlak zrywkowy i przejściowy skład drewna. Okres najmu wynosił od 14 lutego do 17 kwietnia 2020 r. Wysokość jednorazowego czynszu ustalono w wysokości 500 zł.
- d) umowę¹⁶ najmu części nieruchomości o pow. 1 ha położonej w miejscowości Błazowa Dolna w celu przeprowadzenia zrywki drewna oraz miejsca składowania drewna zawartą przez (najemcę) Skarb Państwa reprezentowany przez PGL LP Nadleśnictwo Strzyżów z osobami fizycznymi. Okres najmu wynosił od 1 czerwca do 31 grudnia 2023 r. Wysokość jednorazowego czynszu ustalono w wysokości 6,5 tys. zł.

W zakresie udostępnienia nieruchomości położonych w miejscowości Sołonka w celu eksploatacji stacji bazowej telefonii komórkowej ustalono, iż umowa dzierżawy nr 2/2017 z dnia 26 stycznia 2017 r. stanowiła kontynuację umowy najmu nieruchomości znak: NN-097-5-24/05 zawartej w dniu 12 grudnia 2005 r. Nadleśniczy wyjaśnił, że zawarcie umowy dzierżawy w 2017 r. nastąpiło w drodze bezprzetargowej na podstawie wytycznych¹⁷ Dyrektora RDLP w Krośnie, zgodnie z którymi: *Wydzierżawienie nieruchomości następuje w drodze przetargowej za wyjątkiem przypadków jak: przedłużenie umów uprzednio zawartych (...).* Nadleśniczy wskazał ponadto, że przy podejmowaniu decyzji o udostępnieniu gruntów kierowano się potrzebami gospodarki leśnej, tj. czy przedmiotowa inwestycja nie uniemożliwi lub nie utrudni prowadzenia gospodarki leśnej jak również brano pod uwagę potencjalne korzyści dla społeczeństwa oraz uzyskanie przez Nadleśnictwo przychodów z tytułu udostępnienia gruntów. W tym okresie nie wpływały inne wnioski o udostępnienie gruntu pod budowę stacji telefonii komórkowej. Stawkę czynszu dzierżawnego określono w drodze ustnych negocjacji na podstawie wcześniej przeprowadzonej analizy rynku, opierając się na danych z innych jednostek PGL LP, w których zawierano podobne umowy. Zawierając umowę dzierżawy przyjęto obowiązującą na dany moment wysokość czynszu dzierżawnego (po waloryzacji wskaźnikiem inflacji).

Odnosnie umowy dzierżawy gruntów leśnych na cele urządzenia poletka łowieckiego Nadleśniczy wyjaśnił, iż zgodnie z pismem Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w Warszawie¹⁸, (znak ZS-S-210-47-1/11 z dnia 9 września 2011 r.) w przypadku wydzierżawienia gruntów leśnych na powyższe cele, oznaczonych w planach urządzenia lasów jako poletka łowieckie, czynsz dzierżawy może mieć wymiar symboliczny, jako że poprawa naturalnych warunków bytowania zwierzyny stanowi

¹⁴ Nr 3/2011 znak S-2126-11/11 zmieniona Aneksem do umowy z dnia 2 stycznia 2019 r.

¹⁵ Nr 1/2020 z dnia 30 stycznia 2020 r.

¹⁶ Nr 4/2023/N znak ZG.2217.13.2023 z dnia 17 kwietnia 2023 r. zmieniona Aneksem nr 1 z dnia 31 października 2023 r.

¹⁷ Pismo Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 08 kwietnia 2010 r., znak: ZZ-2126-81/201.

¹⁸ Dalej: „DGLP”.

cenne działanie na rzecz środowiska. W związku z powyższym, jako podstawę czynszu dzierżawnego za 1 ha udostępnianego gruntu przyjęto wysokość średniej wartości ceny sprzedaży drewna dla celów podatkowych ogłaszanej przez GUS.

W wyniku analizy nie stwierdzono przypadków umorzeń należności. Zapisy umów precyzyjnie określały prawa i obowiązki stron, w tym dotyczące sposobu korzystania z udostępnianych nieruchomości oraz wzajemnych rozliczeń, co należyście zabezpieczało interesy stron.

Analiza umów najmu gruntów od osób fizycznych wykazała, że najem był uzasadniony potrzebami kontrolowanej jednostki i służył realizacji jej zadań (zrywka i składowanie drewna). Nadleśnictwo regulowało swoje zobowiązania przelewem bankowym w terminach wynikających z zawartych umów. W zasobach Nadleśnictwa nie występowało nieużytkowane mienie.

(akta kontroli tom I, str. 32-95)

1.2

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo Strzyżów nie dokonywało sprzedaży lokali oraz innych nieruchomości na podstawie art. 40a ustawy o *lasach*.

(akta kontroli tom I, str. 96)

W latach 2020-2024 (I kw.) kontrolowana jednostka zarządzała 21 lokalami. W tym okresie w zasobach Nadleśnictwa nie występowały grunty z budynkami mieszkalnymi w budowie.

(akta kontroli tom I, str. 97)

1.3

W planach inwestycyjnych Nadleśnictwa do realizacji zaplanowano: 12 zadań w 2020 r., 17 zadań w 2021 r. po 15 zadań w 2022 r. i w 2023 r. oraz 13 zadań w 2024 r. I tak:

- w 2020 r. zakończono realizację 12 zadań inwestycyjnych (1 zadanie rozpoczęto w 2016 r., 2 w 2019 r., 9 w 2020 r.¹⁹),
- w 2021 r. zakończono realizację 17 zadań inwestycyjnych (2 zadania rozpoczęto w 2020 r., 15 w 2021 r.²⁰),
- w 2022 r. zakończono realizację 19 zadań inwestycyjnych (3 zadania rozpoczęto w 2021 r., 16 w 2022 r.²¹),
- w 2023 r. zakończono realizację 20 zadań inwestycyjnych (1 zadanie rozpoczęto w 2022 r., 19 w 2023 r.²²),
- w I kwartale 2024 r. zakończono realizację jednego zadania inwestycyjnego.

W badanym okresie Nadleśnictwo zrealizowało inwestycje na łączną kwotę 9 229 tys. zł., z czego: 1 408,9 tys. zł w 2020 r.; 2 344,2 tys. zł w 2021 r.; 2 216,4 tys. zł w 2022 r.; 3 218,9 tys. zł w 2023 r.; 40,6 tys. zł w I kw. 2024 r.

¹⁹ Dyrektor RDLP w Krośnie pismem znak ZI.0302.28.2020 z dnia 1 października 2020 r. wyraził zgodę na uruchomienie nowego zadania inwestycyjnego (zmiana realizacji planu). Dyrektor DGLP pismem znak: ES.2280.1.104.2020 z dnia 11 grudnia 2020 r. wyraził zgodę na nabycie nieruchomości (realizacja prawa pierwokupu).

²⁰ Zgoda Dyrektora RDLP w Krośnie dot. wykonania prawa pierwokupu, pismo znak ZI.0302.42.2021 z dnia 20 września 2021 r.

²¹ Zgoda Dyrektora RDLP w Krośnie na uruchomienie nowego zadania inwestycyjnego, pismo znak ZI.0302.27.2022 z dnia 25 sierpnia 2022 r. (zakup statku bezzałogowego) (zmiana realizacji inwestycji względem zatwierdzonego planu) oraz cztery ponadplanowe zadania dot. wykonania prawa pierwokupu gruntów.

²² W tym pięć ponadplanowych zadań dot. wykonania prawa pierwokupu gruntów oraz zgoda Dyrektora RDLP w Krośnie na realizację dodatkowego zadania (budowa dwóch wiat turystycznych zamiast zaplanowanej jednej) - zmiana realizacji planowanej inwestycji.

Nadleśnictwo odstąpiło od realizacji zaplanowanych nw. zadań inwestycyjnych:

- IN/2020/14, IN/2021/10, IN/2023/13 – licencja EMM biuro – zakup nie zrealizowany do dnia dzisiejszego lecz planowany w kolejnych latach dla Inżynierów Nadzoru. Przyczyna: brak zakupu urządzeń mobilnych.
- IN/2021/18 – zakup ciągniczka komunalnego – zrezygnowano z zakupu na poczet bardziej pilnych zadań (pierwokup i inwestycje drogowe).
- IN/2021/8 – zakup oprogramowania antywirusowego – zakup nie zrealizowany do dnia dzisiejszego. Przyczyna: zakup miał być realizowany przez postępowanie przetargowe na poziomie DGLP w celu ujednolicenia oprogramowania w jednostkach, finalnie umowa została wypowiedziana 16.05.2023 r. z uwagi na fakt, iż trzykrotna próba odbioru Etapu nr 1 zamówienia zakończyła się negatywnie.
- IN/2022/13 i IN/2023/11 – terminal mobilny SL – zakup niezrealizowany do tej chwili obecnej. Przyczyna: decyzje o zakupie podjęte na poziomie DGLP pismem znak spr. EI.0441.7.2022 z dnia 15.11.2022 r. i EI.0441.5.2023 z dnia 22.09.2023 r.

(akta kontroli tom I, str. 98-117, tom II, str. 5-11, 462-480)

Zakupy dóbr gotowych (w tym wartości niematerialne i prawne) wyniosły: w 2020 r. – 117,5 tys. zł; w 2021 r. – 671,2 tys. zł; w 2022 r. – 560,8 tys. zł; w 2023 r. – 1 448,9 tys. zł; w 2024 r. (I kw.) – 25,1 tys. zł.

Roboty budowlane kontynuowane: w 2020 r. – 892,6 tys. zł; w 2021 r. – 1 492,6 tys. zł; w 2022 r. – 1 586,2 tys. zł; w 2023 r. – 1 221,2 tys. zł; w 2024 (I kw.) – 7,7 tys. zł.

Roboty budowlane noworozpoczynane: w 2020 r. – 398,8 tys. zł; w 2021 r. – 180,4 tys. zł; w 2022 r. – 69,4 tys. zł; w 2023 r. – 548,9 tys. zł; w 2024 (I kw.) – 7,8 tys. zł.

(akta kontroli tom I, str. 110-117)

Szczegółową analizą objęto realizację dwóch zadań inwestycyjnych tj.:

- 1) Zadanie oznaczone IN/2022/17 „Przebudowa drogi leśnej Poręby Chechelskie 220/1243”²³;
- 2) Zadanie IN/2023/46 - nabycie działki nr 242/5 Kobyle gm. Frysztak.

Ad. 1.

Badaniami objęto dokumentację postępowania dotyczącą zamówienia, do udzielenia którego zastosowano ustawę z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*²⁴. Zamówienie zostało udzielone na podstawie art. 275 pkt 1 ww. ustawy (w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji) z uwzględnieniem wewnętrznych zasad przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, określonych w Regulaminie Zamówień Publicznych w Nadleśnictwie Strzyżów²⁵, do których stosuje się przepisy upzp (których wartość jest równa lub powyżej 130 tys. zł). Przedmiotem zamówienia były roboty budowlane w zakresie przebudowy drogi leśnej Poręby Chechelskie 220/1243 od km 0+000 do km 1+175 w Leśnictwie Łączki. Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych pod nr 2023/BZP 00138863. Decyzją Nadleśniczego²⁶ powołano trzyosobową komisję przetargową. Wartość zamówienia (ustalona na podstawie kosztorysu inwestorskiego) wynosiła 1 412 500,00 zł (317 159,15 euro). Zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia kwotę 1 389 900,00 zł brutto. Do upływu terminu²⁷ złożenia ofert wpłynęło sześć ofert.

²³ Największa wartościowo inwestycja w badanym okresie.

²⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm., dalej: upzp.

²⁵ Stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 1 z dnia 19 lutego 2021 r. Nadleśniczego Nadleśnictwa Strzyżów.

²⁶ Nr 8/2023 z dnia 20 marca 2023 r.

²⁷ Termin składania ofert upłynął w dniu 3 kwietnia 2023 r. o godz. 9.00.

W wyniku przeprowadzonej analizy jako najkorzystniejszą wybrano ofertę złożoną przez Rejon Budowy Dróg i Mostów w Krośnie sp. z o.o., 38-400 Krosno, ul. Tysiąclecia 38. Wybrana oferta spełniała wymagania Zamawiającego opisane w SWZ oraz była zgodna z upzp. W trakcie postępowania nie wniesiono odwołań. Umowa²⁸ z Wykonawcą została zawarta w dniu 25 kwietnia 2023 r., termin realizacji zadania określono do dnia 24 lipca 2023 r. (90 dni). Łączna wartość umowy wynosiła 1 340 519,68 zł (brutto). W wyniku przeprowadzonego badania nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wyboru trybu, udzielenia zamówienia oraz jego udokumentowania. Przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia²⁹ w Nadleśnictwie opracowano pisemną analizę zadania pod względem jego celowości i ekonomicznego uzasadnienia. Wyniki analizy potwierdziły zasadność realizacji inwestycji. Rozliczenie zadania nastąpiło na podstawie kosztorysu powykonawczego, protokołu odbioru komisyjnego robót³⁰ oraz wystawionej faktury³¹. Płatność należności nastąpiła w terminie wynikającym z umowy, przelewem bankowym w dniu 23 czerwca 2023 r.

(akta kontroli tom I, str. 118-140)

Ad. 2.

W dniu 7 listopada 2023 r. Nadleśniczy zwrócił się z wnioskiem³² do Dyrektora Generalnego LP (za pośrednictwem Dyrektora RDLP w Krośnie) o wyrażenie zgody na odpłatne nabycie gruntu leśnego od osoby fizycznej na podstawie przysługującego Lasom Państwowym prawa pierwokupu. Do wniosku dołączono wymagane dokumenty, w tym m.in. warunkową umowę sprzedaży³³ przedmiotowej nieruchomości. W treści wniosku Nadleśniczy argumentował m.in. że nabycie ww. działki przyczyni się do powiększenia zasobów i powierzchni leśnej gruntów w zarządzie Nadleśnictwa gdyż nieruchomość o nr ewidencyjnym 245/5 przylega bezpośrednio i korzystnie do gruntów w zarządzie PGL LP oraz łączy się z oddziałem 472 i powiększa zwarty kompleks leśny w zarządzie LP. Co więcej, położenie gruntów wśród działek leśnych stwarza możliwość do przyjmowania w zarząd LP kolejnych gruntów. We wniosku zawarto wskazanie, iż Nadleśniczy zaakceptował cenę (360 tys. zł) wynikającą z treści warunkowej umowy sprzedaży. Dyrektor Generalny LP pismem nr MG.2280.1.561.2023.MO z dnia 20 listopada 2023 r. wyraził zgodę na nabycie ww. nieruchomości ze środków własnych Nadleśnictwa. Cena wynikająca z warunkowej umowy sprzedaży została zaakceptowana przez Nadleśniczego. W dniu 28 listopada 2023 r. na podstawie aktu notarialnego³⁴ wykonano prawo pierwokupu na rzecz Lasów Państwowych nieruchomości stanowiącej działkę nr 242/5 o pow. 8.58 ha za cenę 360 tys. zł. Zapłata należności za nieruchomość nastąpiła ze środków własnych Nadleśnictwa przelewem bankowym w dniu 30 listopada 2023 r. Całkowite koszty związane z zakupem ww. działki wyniosły 362 370 zł³⁵. Nabytą nieruchomość przyjęto do użytkowania w dniu 28 listopada 2023r.³⁶

(akta kontroli tom I, str. 141-234)

²⁸ Nr 271.1.28.2023 z dnia 25 kwietnia 2023 r.

²⁹ W dniu 4 listopada 2022 r.

³⁰ Nr 1/2023 z dnia 16 czerwca 2023 r.

³¹ Faktura nr 00006/S6/23/06/F z dnia 16 czerwca 2023 r.

³² W uzupełnieniu wniosku, Nadleśnictwo pismem z dnia ZG.2280.1.209.2023 z dnia 9 listopada 2023 r. przekazało DGLP dodatkowe informacje.

³³ Rep. A nr 8183/2023 z dnia 30 października 2023 r.

³⁴ Rep. A nr 9109/2023 z dnia 28 listopada 2023 r.

³⁵ Dodatkowe koszty wyniosły 2 370 zł i dotyczyły sporządzenia aktu notarialnego, wydania wypisu aktu notarialnego, opłat za złożenie wniosku wieczystoksięgowego oraz wydania wyrysu z mapy ewidencyjnej.

³⁶ Na podstawie dowodu OT230032 z dnia 5 grudnia 2023 r.

Do badań w zakresie dokonanych przez Nadleśnictwo Strzyżów zakupów sprzętu (urządzeń) przyjętego na stan środków trwałych wytypowano³⁷ nw. składniki majątku:

- Lornetka termowizyjna FLIR COMMAND HD 336 8 - 32X100 (zakup w 2021 r. za kwotę 19 042 zł);
- Koparka JANSEN przesuwna, hydrauliczna (zakup w 2021 r. za kwotę 26 867,54 zł);
- Dron DJI Mavic 2 EA z oprzyrządowaniem³⁸ (nabycie w 2022 r. za kwotę 26 334,81 zł);
- Ciągnik spalinowy – kosiarka (nabycie w 2023 r. za kwotę 42 137,92 zł).

Przeprowadzone oględziny³⁹ ww. składników majątkowych wykazały, że urządzenia te przechowywano w pomieszczeniach Nadleśnictwa - w pokojach biurowych (dron, lornetka termowizyjna) oraz w pomieszczeniach magazynowych – garażach (ciągnik – kosiarka, koparka Jansen) w obiekcie budynku Nadleśnictwa w Strzyżowie, w tym potwierdzono ich dobry stan techniczny. Nadleśniczy wyjaśnił, że okazane maszyny i urządzenia są wykorzystywane w bieżącej działalności Nadleśnictwa - dron i lornetka termowizyjna są użytkowane głównie w działalności Straży Leśnej natomiast ciągnik-kosiarka służy do koszenia i mulczowania trawy a koparka JANSEN do wykonywania prac ziemnych na terenie Nadleśnictwa. W wyniku oględzin pomieszczeń magazynowych nie stwierdzono niewykorzystywanych składników majątkowych.

(akta kontroli tom I, str. 235-278)

1.4

W latach 2014-2023 Nadleśnictwo prowadziło gospodarkę leśną w oparciu o Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Strzyżów na okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2023 r.⁴⁰ PUL dla Nadleśnictwa Strzyżów został zatwierdzony przez Ministra Środowiska w dniu 17 lipca 2014 r.⁴¹ W 2020 r. Nadleśnictwo znajdowało się w siódmym roku obowiązywania PUL. Od 1 stycznia do 31 marca 2024 r. Nadleśnictwo nie posiadało zatwierdzonego PUL, w tym okresie stosowane było provizorium planu finansowo-gospodarczego Nadleśnictwa Strzyżów na rok 2024⁴².

(akta kontroli tom I, str. 279-306)

W zakresie procesu sporządzania planów pozyskania drewna oraz planów dotyczących zagospodarowania lasu, Nadleśniczy wyjaśnił m.in. że podstawą opracowania planów finansowo-gospodarczych są: Plan Urządzenia Lasu, aktualny stan lasu, uwarunkowania gospodarcze, cele i priorytety wynikające z prognozy finansowo-gospodarczej, makrowskaźniki ustalone przez DGLP przekazywane do nadleśnictw za pośrednictwem RDLP. Zarówno w Nadleśnictwie jak i na poziomie RDLP w Krośnie dokonywana jest analiza, która obejmuje stopień realizacji cięć w ramach użytkowania głównego w rozmiarze powierzchniowym i miąższościowym w stosunku do obowiązującego PUL. Analizy tego typu opracowane przez RDLP w Krośnie przekazywane są do nadleśnictw i szczegółowo prezentowane i omawiane na naradach nadleśniczych. Szczegółowe założenia (wytyczne) do budowy

³⁷ Dobór celowy.

³⁸ W momencie nabycia ww. składnika majątkowego dwóch pracowników Nadleśnictwa posiadało ukończone kursy w zakresie obsługi dronów.

³⁹ Oględzinom poddano pomieszczenia magazynowe Nadleśnictwa oraz nw. składniki majątku: 1/Lornetka termowizyjna FLIR COMMAND HD 336 8 -32X100 (zakup w 2021 r.); 2/Dron DJI Mavic 2 EA z oprzyrządowaniem (nabycie w 2022 r.); 3/Ciągnik spalinowy – kosiarka (nabycie w 2023 r.); 4/Koparka JANSEN przesuwna, hydrauliczna (zakup w 2021 r.).

⁴⁰ Dalej także: „PUL”.

⁴¹ Pismo nr DLP-I-611-42/29393/14/LP.

⁴² Przyjęte zarządzeniem nr 10 Nadleśniczego Nadleśnictwa Strzyżów z dnia 26 października 2023 r. w sprawie wprowadzenia provizorium planu finansowo-gospodarczego Nadleśnictwa Strzyżów na rok 2024 r.

proorzorium planu finansowego, RDLP w Krośnie przekazuje w formie decyzji w sprawie makrowskaźników do planu na dany rok, po agregacji wcześniejszych danych, zgodnie z potrzebami na gruncie w zakresie gospodarki leśnej. Planowanie zadań obligacyjnych do wykonania w ramach PUL w układzie powierzchniowym, w okresach rocznych jako orientacyjne 1/10 powierzchni w każdym roku, skutkuje planowaniem skorelowanego z powierzchnią użytkowania w rozmiarze miąższościowym. Stąd planowany (w nadleśnictwie) roczny rozmiar użytkowania miąższości drewna jest zbliżony do 10% maksymalnego rozmiaru określonego w PUL. Nadleśniczy wskazał ponadto, że planowanie rocznego rozmiaru pozyskania drewna, rozpoczyna się od sporządzenia (najczęściej wiosną poprzedzającą rok, którego dotyczy plan) tzw. „szacunków brakarskich” na wytypowanych pod względem powyżej przedstawionych czynników pozycjach cięć. Masa drewna zaplanowana do pozyskania w danym roku jest sumą z mas oszacowanych na poszczególnych pozycjach.

(akta kontroli tom I, str. 279-286)

W latach 2020-2024, przed rozpoczęciem procesu planowania na kolejny rok gospodarczy, RDLP w Krośnie ustaliła harmonogramy prac nad proorzorium planów finansowo-gospodarczych dla Nadleśnictwa Strzyżów przekazując informacje w zakresie m.in. planów pozyskania drewna, zrywki i sprzedaży drewna, planów dotyczących zagospodarowania lasu oraz pozostałych kosztów i planowanych nakładów inwestycyjnych.

Ustalane w rocznych planach finansowo-gospodarczych na lata 2020-2024 poziomy pozyskania drewna wynosiły: 84 566 m³ (2020 r.); 84 662 m³ (2021 r.); 85 414 m³ (2022 r.); 83 270 m³ (2023 r.); 75 693 m³ (2024 r.).

W tym okresie pozyskano (ogólnej masy drewna): 84 420 m³ (2020 r.); 84 533 m³ (2021 r.); 86 436 m³ (2022 r.); 79 935 m³ (2023 r.); 20 485 m³ (I kw. 2024 r.)⁴³ z czego grubizny (odpowiednio): 82 933 m³; 82 964 m³; 83 030 m³; 78 291 m³; 20 308 m³.

W kontrolowanym okresie nie wystąpiły istotne⁴⁴ różnice pomiędzy planowanymi a zrealizowanymi poziomami pozyskania drewna.

(akta kontroli tom I, str. 282-306)

W latach 2020-2024 zaplanowano przychody ze sprzedaży drewna następująco (odpowiednio): 17 984 tys. zł; 18 480 tys. zł; 25 043 tys. zł; 28 554 tys. zł; 24 878 tys. zł.

W tych okresach przychody ze sprzedaży drewna wyniosły (odpowiednio): 18 139 928 zł; 20 967 046 zł; 30 608 991 zł; 28 749 475 zł; 6 127 068 zł⁴⁵.

Przychody ze sprzedaży drewna były wyższe od zakładanych. Nadleśniczy wyjaśnił iż wynikało to z wyników przetargów na drewno, organizowanych w formie aukcji elektronicznych oraz że na terenie Nadleśnictwa Strzyżów działała duża liczba odbiorców drewna, którzy konkurując między sobą oferowali wyższe ceny od przewidywanych.

(akta kontroli tom I, str. 287-306, 327-336, tom II, str. 5-11)

⁴³ W okresie bez zatwierdzonego planu pozyskano 20 485 m³ ogólnej masy drewna oraz osiągnęło przychody ze sprzedaży drewna w wysokości 6 127 068 zł.

⁴⁴ Odchylenie poniżej 10%.

⁴⁵ Wynik za I kwartał 2024 r.

Średnie ceny sprzedaży (m^3) drewna w latach 2020-2023 kształtowały się następująco: 214,78 zł (2020 r.); 245,71 zł (2021 r.); 357,74 zł (2022 r.); 369,65 zł (2023 r.). Wg stanu na 31 marca 2024 r. średnia cena (m^3) drewna wynosiła 349,33 zł.

(akta kontroli tom I, str. 327-336)

Na kierunku 19 – dostawa wewnątrzwspólnotowa, rozchód drewna kształtował się następująco: 24,82 m^3 (2020 r.); 450,41 m^3 (2021 r.); 87,32 m^3 (2022 r.); 1 735,96 m^3 (2023 r.); 30,35 m^3 (I kwartał 2024 r.) Wartość rozchodu w badanych okresach wynosiła (odpowiednio): 17 599 zł; 347 816 zł; 121 325 zł; 722 302 zł; 99 721 zł.

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie prowadziło sprzedaży eksportowej drewna.

(akta kontroli tom I, str. 313)

W ramach zagospodarowania lasu w planie odnowień drzewostanu i zalesień planowano pokrycie: 11,21 ha (2020 r.); 25,58 ha (2021 r.); 20,27 ha (2022 r.); 22,59 ha (2023 r.); 11,37 ha (2024 r.) z czego w poszczególnych latach wykonano (odpowiednio): 29,85 ha; 53,81 ha; 46,02 ha; 218,41 ha; 11,41 ha (w tym w ramach odnowień naturalnych i sukcesji naturalnej zalesiono (odpowiednio): 18,79 ha; 35,28 ha; 24,81 ha; 198,36 ha; 0,00 ha).

Planowane koszty odnowień i zalesień wynosiły: 96 909,26 zł (2020 r.); 170 757,36 zł (2021 r.); 209 361,64 zł (2022 r.); 388 066,20 zł (2023 r.) 213 221,09 zł (2024 r.) Na realizację powyższego celu wydatkowano (odpowiednio): 99 004,55 zł; 193 364,44 zł; 223 253,80 zł; 347 289,49 zł; 191 313,42 zł.

Nadleśniczy wyjaśnił, że niewielkie różnice wykonanych kosztów odnowień i zalesień od kosztów planowanych w latach 2020 – 2022 wynikały przede wszystkim z bieżących potrzeb hodowlanych drzewostanów i konieczności zmiany materiału sadzeniowego w celu lepszego dopasowania do zmieniających się warunków przyrodniczych. Materiał sadzeniowy z zakrytym systemem korzeniowym był droższy. Odnawiane gatunki drzew leśnych posiadają określone normy sadzenia - ilości tysięcy sztuk na hektar. Stawka jednostkowa dla wykonawców prac leśnych za sadzenie ustalona jest za tysiąc sztuk. Zmiana odnawianego gatunku spowodowała zwiększenie ilości sztuk sadzonek do posadzenia czego wynikiem jest wzrost kosztów. Powyższe zmiany są trudne do przewidzenia na etapie planowania.

(akta kontroli tom II, str. 5-11)

Nadleśnictwo nie otrzymywało z RDLP wskazówek co do limitów drewna przeznaczonego do sprzedaży w ramach submisji. Nadleśniczy wyjaśnił, że rokrocznie ilość drewna planowana do sprzedaży submisyjnej określana jest w oparciu o szacunki brakarskie oraz dane historyczne, jednak dopiero po pozyskaniu następuje ostateczna kwalifikacja surowca. Mając na uwadze powyższe w przypadku tej formy sprzedaży nie można mówić o jakichkolwiek limitach, ponieważ oferta submisyjna uzależniona jest od możliwości wyboru takiego drewna z surowca już pozyskanego. Decyzja RDLP w Krośnie oprócz ustaleń czysto technicznych zawiera jedynie sugestie dotyczące prognozowanego zainteresowania (lub braku takowego) potencjalnych klientów zakupem poszczególnych gatunków drewna. Nigdy natomiast nie określała oczekiwanych ilości surowca, które nadleśnictwa winny na submisję zabezpieczyć.

(akta kontroli tom I, str. 279-286)

1.5

PUL dla Nadleśnictwa Strzyżów na lata 2014-2023 przewidywał pozyskanie drewna w ilości nie większej niż 835 212 m^3 grubizny netto, w tym w użytkowaniu rębnym 401

813,00 m³ i w użytkowaniu przedrębnym 433 399,00 m³. Wykonanie etatu pozyskania drewna określonego w PUL było proporcjonalne do okresu obowiązywania PUL. Roczne plany finansowo-gospodarcze Nadleśnictwa na lata 2020-2023 uwzględniały zapisy PUL zapewniając równomierną realizację 10 letnich założeń w zakresie pozyskania i sprzedaży drewna. Dziesięcioletni etat cięć zrealizowano na poziomie 828 856 m³ (etat cięć w użytkowaniu rębnym wykonano w wysokości 399 799,05 m³ oraz 429 056,5 m³ w użytkowaniu przedrębnym) co stanowiło 99,24% wykonania planu.

(akta kontroli tom I, str. 279-281, 287-306, 337)

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie prowadziło cięć o charakterze rębnym na obszarach *Natura 2000*.

Nadleśniczy wskazał, że pozyskane drewno (w ramach trzebieży) w latach 2020-2024 z obszarów *Natura 2000* było zgodne z zadaniami ochronnymi opracowanymi dla tych obszarów i zostało uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

(akta kontroli tom I, str. 285, tom IV, str. 3-8)

1.6

Nadleśnictwo Strzyżów posiadało ustalone ceny detaliczne na drewno przeznaczone do sprzedaży dla całego okresu objętego kontrolą. W okresie tym cenniki detaliczne sprzedaży drewna zmieniano kilkakrotnie. Przy ustalaniu poziomu cen kierowano się poleceniami oraz wytycznymi wydawanymi przez Dyrektora DGLP oraz Dyrektora RDLP w Krośnie⁴⁶. W piśmie z dnia 28 stycznia 2021 r. RDLP w Krośnie poleciła skorygowanie cen detalicznych niższych od cen średnich uzyskanych w procedurze sprzedaży ofertowej w Portalu Leśno-Drzewnym na 2021 r. RDLP w Krośnie przekazywała również rekomendacje (w trakcie tworzenia cenników na II półrocze 2023 r.) dotyczące indeksacji cen detalicznych sprzedaży drewna opałowego (pozyskanego kosztem Skarbu Państwa) o wskaźnik inflacji bazowej za kwiecień 2023 r. wynoszący 12,2%. W dniu 29 czerwca 2023 r. dostosowano (podwyższono) ceny sprzedaży detalicznej drewna S4⁴⁷ zgodnie z otrzymanymi wytycznymi⁴⁸. Ponowna zmiana cennika (obniżka cen większości oferowanego do sprzedaży drewna S4) nastąpiła na podstawie Decyzji nr 3 Dyrektora RDLP w Krośnie⁴⁹ wprowadzającej do stosowania uregulowania w zakresie sprzedaży drewna w 2024 r. W (§10 ust. 3 lit. c)) ww. decyzji zalecono, aby przy tworzeniu cenników detalicznych w nadleśnictwach ceny drewna opałowego S4 były zwaloryzowane w oparciu o lokalne czynniki makroekonomiczne oraz rozstrzygnięcia marketingowe dotyczące usług leśnych. Nadleśniczy wyjaśnił, że przy ustalaniu cen detalicznych drewna przeznaczonego do sprzedaży kierowano się głównie wytycznymi jednostek nadrzędnych, które zalecały stosowanie marży detalicznej. Przed ustaleniem cen detalicznych prowadzono również własne analizy. Analizowano popyt w oparciu o informacje otrzymane od pracowników terenowych oraz zgłoszenia odbiorców detalicznych. Dokonywano także analizy relacji cen surowców energetycznych, przede wszystkim relacji cen węgla energetycznego do cen drewna w danym okresie. Przy określaniu poziomu cen drewna opałowego S4 decydującymi czynnikami były zalecenia jednostek nadrzędnych.

(akta kontroli tom IV, str. 3-50, 54-61)

⁴⁶ Pisma: nr ED.805.1.2021; nr ED.802.24.2022; nr ED.801.1.2023; nr ED.801.4.2023.

⁴⁷ Drewno średniowymiarowe opałowe.

⁴⁸ Zmiany cen nie obejmowały sortymentu S4 (samowyrób) pozyskanego wyłącznie kosztem nabywcy.

⁴⁹ Decyzja nr 3 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 22 stycznia 2024 r. Dalej: „Decyzja nr 3 Dyrektora RDLP w Krośnie”.

Analiza cenników detalicznych sprzedaży drewna wykazała, że w okresie od 13 kwietnia 2022 r. do 1 lipca 2023 r. nie zmieniano cen detalicznych sprzedaży drewna opałowego S4 (liściastego i iglastego).

(akta kontroli tom IV, str. 9-50)

W 2023 r., w reakcji na wzrost cen energii oraz rosnący deficyt surowców energetycznych, decyzją nr 42 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych⁵⁰ wprowadzono do stosowania *Wytyczne kierunkowe wspierające możliwość nabywania przez konsumentów – odbiorców indywidualnych, surowca drzewnego do celów opałowych*. Wobec decyzji o wstrzymaniu sprzedaży detalicznej drewna S2AP, Nadleśnictwo ograniczyło pozyskanie drewna S2AP (spadek z poziomu 26 272,46 m³ w 2022 r. do poziomu 20 662,37 m³ w 2023 r.). Jednocześnie w tym okresie wzrosło pozyskanie drewna klasyfikowanego jako drewno S4 (z 2 797 m³ w 2022 r. do 3 793,81 m³ w 2023 r.).

Przychody ze sprzedaży drewna S2AP na kierunku 17⁵¹ wynosiły: 375 731,22 zł (w 2020 r.); 799 694,90 zł (w 2021 r.); 1 200 399,92 zł (w 2022 r.). W kolejnych latach 2023-2024 (I kw.), (tj. po wydaniu Decyzji nr 42) Nadleśnictwo zaprzestało prowadzenia sprzedaży detalicznej drewna S2AP.

Nadleśniczy wyjaśnił, że powodem wstrzymania sprzedaży detalicznej drewna S2AP było polecenie wydane przez Dyrektora DGLP, zawarte w piśmie ED.801.1.2023 z dnia 10 stycznia 2023 r. W ww. piśmie Dyrektor Generalny LP poinformował m.in. aby nie oferować drewna S2AP do sprzedaży detalicznej osobom fizycznym. W Decyzji nr 3 Dyrektora RDLP w Krośnie powtórzono zasadę, iż surowiec S2AP nie jest dedykowany do sprzedaży w ramach sprzedaży detalicznej.

(akta kontroli tom IV, str. 3-8, 54-64)

W latach 2020-2024 (I kw.) wystąpiło 46 przypadków (odpowiednio: 14, 5, 7, 16, 4) przeklasyfikowania drewna S2AP do kategorii S4. Łączna masa przekwalifikowanego drewna wyniosła 208,8 m³. Jednocześnie w analogicznym okresie stwierdzono 36 przypadków (odpowiednio: 32, 2, 2, 0, 0) odwrotnego przeklasyfikowania (z S4 do S2AP) surowca drzewnego o łącznej masie 161,1 m³. Każdorazowo przy przeklasyfikowaniu drewna sporządzano dokument pn. *specyfikacja manipulacyjna*.

Główną przyczyną przeklasyfikowań były błędy przy sporządzaniu Rejestru Odbioru Drewna, ujawnienie wad niewidocznych w momencie manipulacji surowca oraz zmiana sortymentu po kontroli Inżyniera Nadzoru.

(akta kontroli tom IV, str. 51-53)

Po wydaniu Decyzji nr 42, Nadleśnictwo dokonywało sprzedaży detalicznej drewna S4 łącznie dla dziewięciu podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Wartość zbytego na tej podstawie drewna S4 (w okresie od 26 maja 2022 r. do 31 marca 2024 r.) wyniosła 80,9 tys. zł. Analiza transakcji z trzema podmiotami, które dokonały największych zakupów drewna S4 (na podstawie cenników detalicznych) wykazała w jednym przypadku nabycie 824,37 m³ drewna S2AP w 2020 r. tj. w okresie przed wydaniem Decyzji nr 42, na podstawie zawartych umów⁵², w pozostałych w dwóch przypadkach podmioty nie nabywały drewna S2AP w okresie poprzedzającym wydanie Decyzji nr 42.

(akta kontroli tom IV, str. 68-86)

⁵⁰ Decyzja nr 42 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26 maja 2022 r. sygn. EM.800.9.2022 w sprawie wytycznych kierunkowych wspierających możliwość nabywania przez konsumentów – odbiorców indywidualnych, surowca drzewnego do celów opałowych. Dalej: „Decyzja nr 42”.

⁵¹ Sprzedaż prowadzona na podstawie cennika detalicznego.

⁵² Umowy nr E200422038; nr E200422067; nr E200422094; nr E200422099; nr E200422145; nr E200422166.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze. Nadleśnictwo prawidłowo gospodarowało majątkiem, co potwierdziła analiza przeprowadzonych inwestycji. Zgodnie z interesem ekonomicznym celowo i gospodarnie wynajmowano nieruchomości innym podmiotom a dzierżawiony majątek od podmiotów zewnętrznych wykorzystywano w zakresie niezbędnym do prowadzonej gospodarki leśnej. Nie wystąpiła istotnie odmienna realizacja pozyskania i sprzedaży drewna od planowanych wartości. Również prawidłowo prowadzono detaliczną sprzedaż drewna, w tym co do zasady poprawnie dokonywano jego klasyfikacji. W ujawnionych przypadkach niewłaściwej klasyfikacji surowca drzewnego sporządzano dokument pn. *specyfikacja manipulacyjna* dokonując przeklasyfikowań drewna kategorii S2AP do kategorii S4 jak również odwrotnie z kategorii S4 do kategorii S2AP, co wynikało z uzasadnionych przesłanek.

OBSZAR

2. Gospodarowanie środkami finansowymi przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych.

2.1

Opis stanu
faktycznego

W badanych latach zatrudnienie ogółem w Nadleśnictwie zmalało z 63 osób (stan na 31 grudnia 2020 r. do 62 osób (dane na 31 marca 2024 r.), z tego średnia liczba zatrudnionych w Służbie Leśnej wzrosła z 47 do 49 osób. Z kolei liczba pracowników w administracji spadła z 13 do 10, zaś na stanowiskach robotniczych zatrudnienie utrzymywało się na stałym poziomie i wynosiło 3 osoby.

Nadleśniczy wyjaśnił, iż zatrudnienie w kontrolowanym okresie ulegało zmianom na skutek rotacji stażystów. Zwiększenie zatrudnienia w Służbie Leśnej wynikało z zatrudnienia pracownika na stanowisku podleśniczego oraz zdania egzaminu do Służby Leśnej przez jednego z dotychczasowych pracowników administracji, natomiast zmniejszenie liczby etatów w administracji wynikało z odejścia na emeryturę jednego z pracowników, przeniesienia do Służby Leśnej dotychczasowego pracownika administracji oraz zmniejszenia stażystów w porównaniu do grudnia 2020 r.

(akta kontroli tom IV, str. 88, 90-91)

W ww. okresie wydatki na wynagrodzenia pracowników Nadleśnictwa systematycznie rosły i wynosiły:

- 5 873 tys. zł w 2020 r., z tego: Służba leśna: 4 691 tys. zł, stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną: 986 tys. zł, stanowiska robotnicze: 196 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wraz z dodatkami kształtowało się na poziomie 7 647,7 zł.
- 6 620,9 tys. zł w 2021 r. z tego: Służba leśna: 5 336,7 tys. zł, stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną: 1 031,7 tys. zł, stanowiska robotnicze: 252,6 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wraz z dodatkami kształtowało się na poziomie 8 757,9 zł.
- 7 782,8 tys. zł w 2022 r. z tego: Służba leśna: 6 326 tys. zł, stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną: 1 170,5 tys. zł, stanowiska robotnicze: 286,2 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wraz z dodatkami kształtowało się na poziomie 10 460,7 zł.
- 8 346,4 tys. zł w 2023 r. z tego: z tego: Służba leśna: 6 606,4 tys. zł, stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną: 1 452 tys. zł, stanowiska robotnicze: 288 tys. zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wraz z dodatkami kształtowało się na poziomie 10 867,7 zł.

- 1 793 tys. zł. w 2024 (I kw.) z tego: Służba leśna: 1 494,7 tys. zł, stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną: 231,7 tys. zł, stanowiska robotnicze: 66,7 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wraz z dodatkami kształtowało się na poziomie 9 639,8 zł.

Porównując poszczególne lata 2020-2023 przeciętne miesięczne wynagrodzenie wzrastało (w stosunku do roku poprzedniego) odpowiednio o: 14,51% w 2021 r.; 19,44% w 2022 r.; oraz o 3,89% w 2023 r.

Wg danych za I kw. 2024 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie uległo zmniejszeniu w stosunku do 2023 r. o 11,29%.

(akta kontroli tom IV, str. 92)

W latach 2020-2023 Nadleśnictwo zatrudniło 13 nowych pracowników, w tym dziesięciu stażystów, dwie osoby na stanowisku księgowej oraz jedną na stanowisku podleśniczego. Osoby przyjęte na staż były absolwentami szkół leśnych i zostały skierowane do odbycia stażu w Nadleśnictwie Strzyżów przez Dyrektora RDLP w Krośnie. Dwie osoby bezpośrednio po zakończeniu stażu zatrudniono na stanowiskach robotnik obsługi oraz instruktor techniczny.

W celu przeprowadzenia naborów na stanowisko księgowej oraz podleśniczego Nadleśniczy powołał komisje rekrutacyjne⁵³ w składzie: z-ca Nadleśniczego, pracownik kadr, pracownik merytoryczny. W obu przypadkach ogłoszono nabory wewnętrzne a następnie, w związku z brakiem kandydatów, przeprowadzono nabory zewnętrzne, w wyniku których wyłoniono osoby zakwalifikowane do zatrudnienia. Ponadto, w jednym przypadku⁵⁴ zatrudnienie nastąpiło na mocy porozumienia stron w ramach przeniesienia pracownika z innej jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych, na co uzyskano zgodę Dyrektora RDLP w Krośnie⁵⁵.

Zatrudniając nowych pracowników przestrzegano wewnętrznych przepisów dotyczących rekrutacji (pisma, wytyczne, zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych i Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie⁵⁶). Wszystkie nowo zatrudnione osoby posiadały odpowiednie kwalifikacje określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 stycznia 2003 r. w sprawie *stanowisk, stopni służbowych oraz zasad wynagradzania w Służbie Leśnej*⁵⁷, wydanym na podstawie art. 49 ust. 1 pkt. 1 ustawy o lasach. Osoby te posiadały kierunkowe wykształcenie, odpowiednie do zajmowanego stanowiska: siedem osób ukończyło studia wyższe⁵⁸, natomiast pięć osób legitymowało się wykształceniem średnim leśnym. Kompetencje wybranych osób spełniały ustalone wymogi, zgodnie z potrzebami jednostki.

⁵³ Decyzja Nr 17 z dnia 3 lipca 2023 r. Nadleśniczego Nadleśnictwa Strzyżów.

⁵⁴ Dotyczy stanowiska księgowej zatrudnionej w dziale Finansowo-Księgowym Nadleśnictwa.

⁵⁵ Pismo z RDLP w Krośnie sygn. DO.1101.2.2023 z dnia 9 stycznia 2023 r.

⁵⁶ 1/Zarządzenie nr 24 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania dobrych praktyk w zakresie oceny pracowników, rekrutacji i selekcji oraz zatrudniania. 2/Zarządzenia nr 13 i nr 15 Dyrektora RDLP w Krośnie zmieniające zarządzenie nr 24 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania dobrych praktyk w zakresie oceny pracowników, rekrutacji i selekcji oraz zatrudniania. 3/Zarządzenie nr 22 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 19 października 2022 r. w sprawie zasad prowadzenia naborów na wolne stanowiska pracy w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie i nadzorowanych przez RDLP nadleśnictwach. 4/Pismo DGLP znak GK.013.30.2020 z dnia 11 maja 2020 r. 5/Pismo RDLP znak DO.013.8.2020 z dnia 8 czerwca 2020 r. 6/Pismo GDLP znak GK.013.127.2022 z dnia 5 września 2022 r.

⁵⁷ Dz. U. Nr 11, poz. 123, ze zm.

⁵⁸ Z tego cztery osoby na kierunku leśnictwo, dwie na kierunku gospodarka leśna oraz jedna na kierunku zarządzanie działalnością gospodarczą – finanse i bankowość.

Wynagrodzenia nowozatrudnionych pracowników mieściły się w przedziałach określonych dla danego stanowiska i nie odbiegały istotnie od wynagrodzeń innych osób zajmujących równoważne stanowiska.

(akta kontroli tom IV, str. 93-179)

W latach 2020-2023 Nadleśniczy zlecał pracownikom, na podstawie umów cywilnoprawnych, wykonywanie dodatkowych zadań w zakresie:

a) utrzymania czystości pomieszczeń kancelarii leśnictw (18 umów⁵⁹). Zlecone zadania dotyczyły głównie sprzątanía, odśnieżania, koszenia oraz opalania (w tym przygotowania opału) a także zakupu niezbędnych środków czystości;

b) udzielania instruktarzu oraz nauczania pracy osób wykonujących czynności w dziale administracji; świadczenia doraźnej pomocy w rozstrzyganiu i wyjaśnianiu problemów merytorycznych w dziale administracji; doradzanie w tworzonych projektach inwestycyjnych i remontowych; udzielanie instruktarzu i szkolenie z obsługi programów SILP oraz SILPWEB (cztery umowy zlecenia⁶⁰ zawarte z emerytowanym pracownikiem Nadleśnictwa);

c) pełnienia obowiązków regionalnego instruktora Systemu Informatycznego Lasów Państwowych w zakresie „Planowanie” oraz „System Raportowania Business Objects”⁶¹; obejmujący m.in.: udział w szkoleniach i warsztatach oraz przekazywanie informacji, prowadzenie wsparcia dla użytkowników z jednostek nadzorowanych i biura RDLP; prowadzenie szkoleń oraz konsultacji; udział w projektach podejmowanych na poziomie RDLP w celu ujednolicenia ewidencji w SILP; rozwiązywanie problemów zgłoszonych w Systemie Zgłaszania Błędów i Modyfikacji (umowa zawarta z główną księgową Nadleśnictwa).

W ramach umów zleceniobiorcy otrzymywali dodatkowe wynagrodzenie, które dla umów wymienionych w pkt. a) wyliczano wg zapisów pkt. II wytycznych w sprawie zwrotu kosztów utrzymania kancelarii leśnictw⁶². Dla umów wymienionych w pkt b) oraz c) określono wynagrodzenie ryczałtowe wypłacane miesięcznie na podstawie wystawionego przez zleceniobiorcę rachunku.

Szczegółowej analizie poddano realizację zadań zleconych przez Nadleśniczego emerytowanemu pracownikowi Nadleśnictwa (bezpośrednio po odejściu tego pracownika na emeryturę) w okresie od 1 sierpnia 2021 r. do 30 lipca 2023 r. na podstawie zawartych umów zleceń. Zgodnie z treścią zawartych umów, zlecone czynności dotyczyły udzielania instruktarzu oraz nauczania pracy osób wykonujących czynności w dziale administracji, świadczenia doraźnej pomocy w rozstrzyganiu i wyjaśnianiu problemów merytorycznych w dziale administracji, doradztwa w tworzonych projektach inwestycyjnych i remontowych oraz udzielania instruktarzu i szkolenia z obsługi programów SILP oraz SILPWEB. Ponadto do obowiązków zleceniobiorcy należało prowadzenie miesięcznej ewidencji czasu wykonywanych usług oraz potwierdzanie liczby godzin ich świadczenia. W związku z realizacją umowy zleceniodawca otrzymał dostęp do oprogramowania SILP oraz SILPWEB Lasów Państwowych. Zleceniobiorca otrzymywał miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe na podstawie wystawionego rachunku. Zakres zadań realizowanych przez sekretarza Nadleśnictwa (któremu podlegał dział administracji) jak również obowiązki

⁵⁹ Umowy zawarte w latach 2014-2022.

⁶⁰ Umowa zlecenia: nr DO.1130.2.2021 z dnia 27 lipca 2021 r.; nr DO.1130.1.2022 z dnia 31 grudnia 2021 r.; nr DO.1130.2.2022 z dnia 1 sierpnia 2022 r.; nr DO.1130.1.2023 z dnia 1 stycznia 2023 r.

⁶¹ Zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego Nadleśnictwa, ze względu na specyfikę i potrzeby organizacyjne Nadleśniczy może utworzyć m.in. samodzielne stanowisko pracy administratora systemu informatycznego.

⁶² Stanowiących załącznik do Zarządzenia nr 16 Nadleśniczego Nadleśnictwa Strzyżów z dnia 25 lipca 2014 r.

pracowników działu administracji⁶³ nie obejmowały swoim zakresem czynności zleconych pracownikowi na podstawie ww. umów zleceń. Nadleśniczy wyjaśnił, że zlecone zadania obejmowały m.in: bieżącą naukę, udzielanie instruktarzu osobom zatrudnionym w Nadleśnictwie Strzyżów, mającym docelowo objąć stanowisko i zadania wykonywane przez tego pracownika w trakcie jego zatrudnienia na umowę o pracę. Prowadzony instruktarz miał charakter ciągły, gdyż zakres obowiązków prowadzonych na stanowisku Specjalisty ds. Transportu, Inwestycji i Remontów, (jaki pracownik ten zajmował w Nadleśnictwie Strzyżów) obejmuje szeroki zakres, w którym wiele spraw pojawia się cyklicznie, ale w określonych częściach roku kalendarzowego. Nadleśniczy wskazał również, że zleceniobiorca jako doświadczony specjalista do spraw inwestycji i remontów doradzał również w tym okresie przy realizacji projektów inwestycyjnych i remontowych (zarówno na etapie projektowania jak i wykonywania robót budowlanych). Pomoc w powyższych zakresach polegała na doradzaniu zarówno na etapie projektowania jak i realizacji robót budowlanych w zakresie rozwiązań jakie można zastosować w trakcie realizacji ww. zadań, pomoc w rozstrzyganiu powstałych podczas realizacji sporów czy niezgodności. Rezultatem działań prowadzonych przez zleceniobiorcę było podniesienie wiedzy i przygotowania merytorycznego w pracy na stanowisku Referent do spraw administracji oraz przygotowanie merytoryczne do pracy na stanowisku Specjalista SL ds. inwestycji i remontów. Szkolenie ww. osób mogłoby być przeprowadzone przez inną osobę tj. sekretarza Nadleśnictwa, jednakże ze względu na zakres obowiązków jakie on posiada tj. nadzór nad całością funkcjonowania działu administracji, prowadzenie gospodarki mieszkaniowej, prowadzenie zakresu zamówień publicznych i przetargów, planowanie inwestycji i remontów, bieżące utrzymanie dróg leśnych, gospodarka majątkiem, utrzymanie kancelarii leśnictw, okazało się trudne do wykonania. Realizacja zlecenia przyniosła efekt w postaci posiadania przez Nadleśnictwo odpowiednio przygotowanej do pracy kadry osobowej.

(akta kontroli tom IV, str. 180-223, 391-394)

W latach 2020-2024 (I kw.) na nagrody dla pracowników Nadleśnictwa przeznaczono łącznie 4 258,6 tys. zł. Na powyższą kwotę składały się wypłaty nagród o charakterze motywacyjno–uznaniowym, nagród specjalnych Dyrektora RDLP, oraz nagród specjalnych Nadleśniczego. I tak:

W 2020 r. wypłacono 435,9 tys. zł nagród, z tego: z puli nagród o charakterze motywacyjno–uznaniowym: 404,5 tys. zł, z puli specjalnej Dyrektora RDLP: 5 tys. zł oraz z puli specjalnej Nadleśniczego: 26,4 tys. zł. W kolejnych latach wypłacono (odpowiednio):

- w 2021 r.: 1 036,9 tys. zł; 3,8 tys. zł; 25,2 tys. zł;
- w 2022 r.: 1 419 tys. zł; 5,3 tys. zł; 24,8 tys. zł;
- w 2023 r.: 1 067,6 tys. zł; 9,7 tys. zł; 38,4 tys. zł;
- w 2024 r.: (I kw.): 192 tys. zł; 0; 0.

W badanym okresie Nadleśnictwo nie posiadało wewnętrznych zasad (regulaminu) przyznawania nagród dla pracowników. Nagrody o charakterze motywacyjno–uznaniowym w Nadleśnictwie były wypłacane co do zasady kwartalnie, na podstawie pism DGLP w sprawie uruchomienia nagród dla pracowników Lasów Państwowych, w których określono m.in. pulę środków przypadającą na jednego pracownika oraz terminy wypłat.

⁶³ Ustalono na podstawie zapisów regulaminu organizacyjnego Nadleśnictwa oraz zakresu czynności sekretarza Nadleśnictwa.

Na podstawie zbadanej dokumentacji dot. nagród⁶⁴ stwierdzono, że były one wypłacane zgodnie z wytycznymi zawartymi w pismach Dyrektora DGLP⁶⁵ i Dyrektora RDLP⁶⁶. Wysokość nagrody była uzależniona od zajmowanego stanowiska, absencji oraz zaangażowania pracowników w powierzone obowiązki służbowe. Kierujący poszczególnymi działami Nadleśnictwa przedstawiali Nadleśniczemu listę pracowników z propozycją nagrody oraz uzasadnieniem jej przyznania. Ostateczną decyzję o wysokości nagrody podejmował Nadleśniczy. Nagrody o charakterze motywacyjno-uznaniowym przyznawano – co do zasady wszystkim pracownikom Nadleśnictwa (za wyjątkiem osób trwale nieobecnych). Kwoty zbadanych jednorazowych wypłat na jednego pracownika mieściły się w przedziale od 450 zł do 4,3 tys. zł. Nagrodę specjalną (w 2021 r.) Dyrektora RDLP otrzymało troje pracowników⁶⁷ w wysokości od 800 zł do 1,5 tys. zł, natomiast pulę środków pieniężnych na specjalne nagrody uznaniowe za 2023 r. Nadleśniczy przeznaczył na wypłaty dla 24 pracowników Nadleśnictwa w kwotach od 1 tys. zł do 2 tys. zł.

(akta kontroli tom IV, str. 224-260)

W okresie objętym kontrolą sześcioro pracowników Nadleśnictwa odeszło na emeryturę, z tego: dwoje w 2020 r., jeden w 2021 r., oraz troje w 2023 r. Osobom tym wypłacono odprawy: w 2020 r. w wysokości 83,1 tys. zł; w 2021 r. 42,4 tys. zł; w 2023 r. 153,3 tys. zł. Łączna wysokość wypłaconych odpraw wyniosła 278,8 tys. zł.

(akta kontroli tom IV, str. 261-262)

W Nadleśnictwie nie wystąpiły przypadki prowadzenia sporów sądowych z pracownikami, skutkujących koniecznością wypłaty odszkodowań.

(akta kontroli tom II str. 5-11)

W latach 2020-2023 r. w Nadleśnictwie 18 osób odbywało zawodowe praktyki uczniowskie. Nadleśniczy wyjaśnił, że opiekunowie praktykantów nie otrzymywali z tego tytułu dodatkowego wynagrodzenia.

(akta kontroli tom II str. 5-11, tom IV, str. 264-265)

2.2

W Nadleśnictwie nie określono wewnętrznych zasad organizacji i finansowania szkoleń oraz innych form podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników jak również nie wprowadzono systemu indywidualnych ścieżek rozwoju zawodowego. W tym zakresie kierowano się ogólnymi wytycznymi⁶⁸ DGLP, w których zalecono, m.in. wspieranie podejmowanych przez pracowników Lasów Państwowych inicjatyw i pozytywne rozpatrywanie wniosków dotyczących podnoszenia własnych kwalifikacji zawodowych.

⁶⁴ Analizą objęto nagrody o charakterze motywacyjno-uznaniowym wypłacone za III kw. 2021 r., IV kw. 2022 r., I kw. 2023 r., I kw. 2024 r., nagrody specjalne Dyrektora RDLP w Krośnie przyznane w 2021 r. oraz specjalne nagrody uznaniowe wypłacone za 2023 r.

⁶⁵ Sygn. GK.1150.7.2023 r. z dnia 2 marca 2023 r.; sygn. GK.1150.18.2021 z dnia 19 października 2021 r.; sygn. GK.1150.19.2022 z dnia 21 grudnia 2022 r.; sygn. GK.1150.7.2023 z 20 marca 2023 r.; sygn. GK.1150.8.2023 z dnia 20 kwietnia 2023 r.; sygn. GK.1150.5.2024 z dnia 25 marca 2024 r.

⁶⁶ Sygn. DO.1150.38.2021 z dnia 20 października 2021 r.; sygn. DO.1150.52.2021 z dnia 29 grudnia 2021 r.; sygn. DO.1150.45.2022 z dnia 21 grudnia 2021 r.; sygn. DO.1150.10.2023 z dnia 4 marca 2023 r.; sygn. DO.1150.14.2023 z dnia 21 kwietnia 2023 r.; sygn. DO.1150.12.2024 z dnia 26 marca 2024 r.;

⁶⁷ Zgodnie z pismem Dyrektora RDLP w Krośnie sygn. DO.1150.52.2021 z dnia 29 grudnia 2021 r.

⁶⁸ Decyzja nr 7 DGLP z dnia 27 stycznia 1994 r. w sprawie podnoszenia kwalifikacji pracowników Lasów Państwowych; pismo DGLP sygn. GK-1462-64/09 z dnia 21 grudnia 2009 r.; pismo DGLP sygn. GK-1462-20-2/12 z dnia 24 maja 2012 r.

Koszty szkoleń i doskazywania pracowników Nadleśnictwa w poszczególnych latach wyniosły⁶⁹: w 2020 r. - 34,3 tys. zł; w 2021 r.- 58,4 tys. zł.; w 2022 r. – 109,5 tys. zł; w 2023 r. – 134,2 tys. zł; w 2024 r. (I kw.) – 8,2 tys. zł.

Z tytułu uczestnictwa w szkoleniach nie udzielano pracownikom urlopów szkoleniowych oraz zwolnień od pracy.

(akta kontroli tom II, str. 5-11, tom IV, str. 266-289)

2.3

W latach 2020-2023 siedmioro pracowników Nadleśnictwa podnosiło swoje kwalifikacje zawodowe w ramach studiów finansowanych przez Nadleśnictwo, z tego sześć osób na studiach podyplomowych⁷⁰ oraz jedna na studiach magisterskich⁷¹.

Analiza ww. przypadków wykazała, że:

- w pięciu przypadkach udzielenie zgody na pokrycie opłat za naukę było poprzedzone złożeniem przez pracownika pisemnego wniosku do Nadleśniczego (w pozostałych dwóch przypadkach pracownicy zostali skierowani na studia z inicjatywy pracodawcy),
- z pracownikami zawarto umowy określające wzajemne prawa i obowiązki, w tym zapisy gwarantujące zwrot udzielonego świadczenia w przypadku rozwiązania umowy o pracę z winy pracownika w trakcie nauki bądź w terminie do trzech lat od jej ukończenia,
- pracownikom sfinansowano opłaty za naukę w wysokości 100% kosztów obejmujących wpisowe oraz czesne,
- pracownikom sfinansowano dodatkowe świadczenia obejmujące zwrot kosztów przejazdów (w czterech przypadkach) oraz zakwaterowania (w trzech przypadkach),
- w jednym przypadku pracownik wykorzystał należny urlop szkoleniowy w wymiarze dziewięciu dni (w pozostałych przypadkach pracownicy nie występowali z wnioskami o urlop szkoleniowy),
- dofinansowane przez Nadleśnictwo kierunki kształcenia były zbieżne z celami działalności jednostki oraz wykonywanymi obowiązkami służbowymi,
- wszyscy pracownicy, którym sfinansowano studia ukończyli naukę z wynikiem pozytywnym.

(akta kontroli tom IV, str. 290-322)

Potrzeby szkoleniowe pracowników Nadleśnictwa diagnozowano na podstawie bieżących informacji oraz indywidualnych propozycji szkoleń zgłaszanych przez pracowników. Analiza potrzeb szkoleniowych nie była dokumentowana. Zbiorczą informację w tym zakresie Nadleśnictwo przekazywało corocznie do RDLP w Krośnie (w odpowiedzi na skierowane zapytania) celem opracowania planów szkoleń na kolejne lata.

W latach 2020-2024 (I kwartał), dla pracowników Nadleśnictwa zorganizowano szereg specjalistycznych szkoleń, warsztatów, kursów wewnętrznych oraz zewnętrznych. Tematy szkoleń na dany rok wynikały ze zgłaszanych przez pracowników potrzeb szkoleniowych, dotyczyły one głównie: prawa pracy, zamówień

⁶⁹ Ustalono na podstawie zapisów konta 4405 – koszty szkoleń i doskazywania pracowników.

⁷⁰ Organizowanych: [1] na kierunku *infrastruktura drogowa w lasach* w SGGW w Warszawie (jeden pracownik), [2] na kierunku *administracja Systemami i Aplikacjami* na Wydziale Zastosowań Informatyki i Matematyki SGGW w Warszawie (jeden pracownik), [3] na kierunku *MBA – Menedżer gospodarstwa leśnego* na Wydziale Leśnym i Technologii Drewna Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (dwóch pracowników), [4] na kierunku *bezpieczeństwo i higiena pracy* w Wyższej Szkole Prawa i Administracji w Rzeszowie (jeden pracownik), [5] na kierunku *doskonalenie zasobów kadrowych* na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie (jeden pracownik).

⁷¹ Prowadzonych na kierunku *leśnictwo* na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

publicznych, obsługi systemów księgowych, kursów brakarskich, motywacji oraz obsługi specjalistycznego oprogramowania.

Szczegółowym badaniem objęto trzy szkolenia/kursy, na organizację których poniesiono największe wydatki:

- szkolenie w zakresie kierowania ruchem drogowym przeprowadzone (w siedzibie Nadleśnictwa) przez Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Rzeszowie w dniach 15 oraz 19 grudnia 2023 r. zorganizowane dla 38 pracowników Nadleśnictwa. Koszt szkolenia wyniósł 11 400 zł⁷²,
- kurs brakarski⁷³ zorganizowany w dniach 17-28 października 2022 r. w Ośrodku Szkoleniowo – Wypoczynkowym „Wołosz” w Cisnej. W kursie uczestniczyło trzech pracowników Nadleśnictwa. Łączne koszty wyniosły (w tym zakwaterowanie, wyżywienie) 10 821,82 zł⁷⁴ (brutto),
- kurs brakarski zorganizowany w dniach 9 -20 października 2023 r. w Ośrodku Szkoleniowo – Wypoczynkowym „Wołosz” w Cisnej. W kursie uczestniczyło dwóch pracowników Nadleśnictwa. Łączne koszty wyniosły (w tym zakwaterowanie, wyżywienie) 9 526,79 zł⁷⁵ (brutto).

Tematy realizowanych zajęć odpowiadały potrzebom kontrolowanej jednostki i były związane z zakresem obowiązków szkolących się pracowników. Obecność na zajęciach potwierdzono listami obecności. Wszyscy kursanci oraz uczestnicy szkolenia uzyskali stosowne zaświadczenia o ukończeniu zajęć. Nadleśnictwo nie zawierało pisemnych umów z podmiotami przeprowadzającymi kursy/szkolenia. Ofertę (koszty) zorganizowania szkolenia z zakresu kierowania ruchem drogowym Dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Rzeszowie przedstawił w odpowiedzi na zapytanie Nadleśniczego⁷⁶, z kolei organizacją kursów brakarskich (w tym zawarciem umów z podmiotami realizującymi kursy) zajmowała się RDLP w Krośnie (nadleśnictwa dokonywały jedynie zgłoszeń pracowników). Operacje gospodarcze dotyczące zakupu usług szkoleniowych zostały właściwie rozliczone i rzetelnie ujęte w ewidencji księgowej.

(akta kontroli tom IV, str. 323-387)

2.4

W analizowanym okresie Nadleśnictwo poniosło następujące wydatki na zakup usług obcych⁷⁷: w 2020 r. – 9 272 tys. zł; w 2021 r. – 8 914 tys. zł; w 2022 r. – 12 477 tys. zł; w 2023 r. – 12 794 tys. zł; w 2024 (I kw.) – 2 557 tys. zł.

Zlecane usługi dotyczyły głównie (największe koszty) pozyskania, transportu i zrywki drewna - w tym remontów dróg i szlaków zrywkowych. Ponadto nabywano usługi informatyczne, geodezyjne oraz zlecano naprawy (serwis) urządzeń a także ponoszono bieżące opłaty: media, abonament itp. Prócz tego, Nadleśnictwo korzystało 1/z obsługi prawnej, 2/usług doradztwa podatkowego oraz 3/doradztwa z zakresu stosowania prawa zamówień publicznych. I tak:

1/ W całym okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo korzystało z usług stałych w zakresie doradztwa prawnego i pomocy prawnej⁷⁸. Wykonawcę wyłoniono na

⁷² Na podstawie rachunku nr RA/61/2023/KRD z dnia 20 grudnia 2023 r..

⁷³ Kurs z możliwością uzyskania III i II klasy brakarskiej.

⁷⁴ Faktura nr 221010491 z dnia 31 października 2022 r.

⁷⁵ Faktura nr 231010560 z dnia 31 października 2023 r.

⁷⁶ Pismo Nadleśniczego sygn.: S.142.1.2023S.142.1.2023 z dnia 28 listopada 2023 r.

⁷⁷ Ustalono na podstawie zapisów konta 410 – Usługi obce.

⁷⁸ Na podstawie umowy o świadczenie pomocy prawnej z adwokatem Tomaszem Rykałą prowadzącym Kancelarię Adwokacką w Strzyżowie, zawarta w dniu 1 lipca 2016 r.

podstawie regulaminu udzielania zamówień publicznych w Nadleśnictwie Strzyżów⁷⁹. Zakres usług objęty ww. umową obejmował m.in.: udzielanie porad i konsultacji prawnych, opiniowanie i parafowanie projektów umów, pism i dokumentów wymagających specjalistycznej wiedzy prawniczej oraz wewnętrznych aktów prawnych Nadleśnictwa, sporządzanie pisemnych opinii prawnych, sporządzanie przedsądowych wezwań do zapłaty, udział w negocjacjach i przetargach prowadzonych przez Nadleśnictwo wymagających doradztwa prawnego. Umowa została zawarta na czas nieokreślony i zakładała świadczenie przez zleceniobiorcę usług w siedzibie Nadleśnictwa dwa razy w miesiącu oraz drogą telefoniczną i w formie elektronicznej jak również w innych miejscach o ile było to związane z przedmiotem umowy. Poniesione przez Nadleśnictwo z tego tytułu koszty (brutto) wyniosły 227 754,80 zł, z tego w 2020 r. – 45 402,96 zł; w 2021 r. – 49 032,72 zł; w 2022 r. – 52 831,91 zł; w 2023 r. – 61 880,76 zł; w 2024 (I kw.) – 18 606,45 zł.

2/ Nadleśnictwo korzystało ze wsparcia doradcy podatkowego, na podstawie zawieranych corocznie umów o świadczenie usług z zakresu doradztwa podatkowego⁸⁰ w ramach stałej gotowości świadczenie na bieżąco w formie ustnej, drogą telefoniczną lub w formie pisemnej z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej porad, opinii i wyjaśnień z zakresu obowiązków podatkowych jednostek organizacyjnych PGL LP z obszaru RDLP w Krośnie. Jednostką odpowiedzialną za wyłonienie wykonawcy umów w zakresie doradztwa podatkowego była RDLP w Krośnie⁸¹. Z tego tytułu w latach 2020-2024 (I kw.) poniesiono wydatki w łącznej wysokości 12 970,35 zł, z tego w 2020 r. – 2 361,60 zł; w 2021 r. – 2 952 zł; w 2022 r. – 2 952 zł; w 2023 r. – 3 690 zł; w 2024 (I kw.) – 1 014,75 zł.

3/ Na podstawie zawieranych corocznie umów⁸² o świadczenie stałej obsługi doradczej w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowań o zamówienia publiczne na użytek wspólny RDLP w Krośnie oraz podległych Nadleśnictw. Jednostką odpowiedzialną za wyłonienie wykonawcy umów w ww. zakresie była RDLP w Krośnie⁸³. Wydatkowano na ten cel łącznie 3 864,40 zł, z tego: w 2020 r. – 824,49 zł; w 2021 r. – 1 874,55 zł; w 2022 r. – 506,96 zł; w 2023 r. – 508,01 zł; w 2024 (I kw.) – 150,39 zł.

(akta kontroli tom III, str. 3-87, tom IV, str. 395-396)

2.5

Zgodnie z Zasadami (polityką) rachunkowości Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe⁸⁴ na ww. koncie 47003 – koszty reprezentacji, Nadleśnictwo

⁷⁹ Z zastosowaniem przepisu art. 4 ust. 8 upzp z dnia 29 stycznia 2004 r., na podstawie regulaminu udzielania zamówień publicznych w Nadleśnictwie Strzyżów.

⁸⁰ Umowy nr EK.270.2.2.2018 z dnia 2 stycznia 2019 r.; nr EK/1/2021 z dnia 5 stycznia 2021 r.; nr EK.271.2.2022 z dnia 29 grudnia 2022 r.; nr EK.271.3.2023 z dnia 29 grudnia 2023 r. zawarte przez Dyrektora RDLP w Krośnie oraz podległe mu 26 Nadleśnictw a doradcą podatkowym Marcinem Perlikowskim prowadzącym Kancelarię Podatkową Marcin Perlikowski zs. w Świdnicy.

⁸¹ Wykonawcę wyłoniono z zastosowaniem przepisu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo Zamówień Publicznych, na podstawie regulaminu udzielania zamówień do 130 tys. złotych netto obowiązującego w biurze RDLP w Krośnie. Tryb zamówienia zgodnie z regulaminem „wybór z wolnej ręki”.

⁸² [1] Umowa nr ZI.271.1.2020 z dnia 14 stycznia 2020 r. zawarta przez Dyrektora RDLP w Krośnie oraz podległe mu 26 Nadleśnictw a Centrum Obsługi Zamówień Publicznych Sp. z o.o. zs. w Warszawie; [2] Umowy nr ZI.271.1.2021 z dnia 15 stycznia 2021 r.; nr ZI.271.3.2021 z dnia 31 grudnia 2021 r.; nr ZI.271.1.2023 z dnia 5 stycznia 2023 r.; nr DW.271.1.2024 r. z dnia 8 stycznia 2024 r. zawarte przez Dyrektora RDLP w Krośnie oraz podległe mu 26 Nadleśnictw a Beatą Chojecią prowadzącą firmę MERITUM – Organizacja Zamówień Publicznych zs. w Warszawie.

⁸³ Wykonawcę wyłoniono z zastosowaniem przepisu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo Zamówień Publicznych, na podstawie regulaminu udzielania zamówień do 130 tys. złotych netto obowiązującego w biurze RDLP w Krośnie. Tryb zamówienia zgodnie z regulaminem „wybór z wolnej ręki”.

⁸⁴ Załącznik nr 3 do Zarządzenia Nr 104 Dyrektora Generalnego LP z dnia 21 listopada 2023 r.

ewidencjonowało koszty na reprezentację, które obejmowały wydatki wymienione w komentarzu do ww. konta 47003 – koszty reprezentacji⁸⁵.

Nadleśniczy wyjaśnił, że Nadleśnictwo Strzyżów nie tworzyło funduszu reprezentacyjnego w związku z czym, nie zostały określone żadne pisemne zasady korzystania ze środków tego funduszu. Koszty ponoszone w celu wykreowania pozytywnego wizerunku Nadleśnictwa były corocznie planowane w planie zasadniczym na koncie 503 *koszty administracyjne MPK 1321 – koszty reprezentacji*. Udział kosztów reprezentacji w poszczególnych latach kształtował się poniżej 1%⁸⁶ kosztów ogółem. Nadleśniczy wskazał w wyjaśnieniach, że ponoszenie powyższych kosztów jest niezbędne z uwagi na to, iż Nadleśnictwo bierze udział w ogólnopolskich oraz lokalnych wydarzeniach, wysyła kartki świąteczne, kalendarze ze zdjęciami Nadleśnictwa, oraz bombki z logo LP w celu kreowania pozytywnego wizerunku LP zgodnie z przyjętą polityką PGL LP.

W latach 2020-2024 (I kw.) koszty reprezentacyjne wynosiły: 108 116,91 zł⁸⁷. Z tego:
1/ 6 542,97 zł w 2020 r.;
2/ 12 882,28 zł w 2021 r.;
3/ 22 513,09 zł w 2022 r.;
4/ 65 923,76 zł w 2023 r.;
5/ 254, 81 zł w 2024 r. (I kw.).

Analizą objęto nakłady⁸⁸ poniesione w 2023 r. (w okresie w którym wystąpił znaczny wzrost wydatków z tytułu reprezentacji i reklamy) dotyczące.:

- a) Umowy nr DR.271.13.2022 zawartej w dniu 21 września 2022 r. pomiędzy Skarbem Państwa – Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe RDLP w Krośnie oraz 26 nadleśnictw zgrupowanych w RDLP w Krośnie zlecono AiRescue Sp. z o.o. założenie i prowadzenie kanału informacyjnego w aplikacji internetowej TikTok pod nazwą: „Lasy Podkarpackie”. Prowadzenie serwisu polegało na przygotowaniu, umieszczeniu promowaniu i monitorowaniu co najmniej 10 filmów miesięcznie. Na ten cel Nadleśnictwo Strzyżów wydatkowało w 2022 r. 4 tys. zł. W kolejnym roku na podstawie Umowy nr 271.2.9.2023 zawartej w dniu 10 marca 2023 r. (na czas oznaczony od 10 marca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.) kontynuowano współpracę w tym zakresie - Nadleśnictwo Strzyżów zleciło wykonawcy przygotowanie promocyjnego materiału filmowego w aplikacji TikTok pod nazwą: „Lasy Podkarpacia”, na co wydatkowano 19 699,20 zł (11 819,52 zł + 7 879,68 zł). Umowa zakładała prowadzenie kanału informacyjnego RDLP w Krośnie i nadleśnictw zgrupowanych w RDLP w Krośnie w mobilnej aplikacji internetowej TikTok, pod nazwą „Lasy Państwowe”. Prowadzenie serwisu polegało na przygotowaniu, umieszczeniu promowaniu i monitorowaniu co najmniej 5 filmów lub spotów lub wywiadów lub

⁸⁵ Konto służy do ewidencji kosztów ponoszonych na reprezentację, do których należą w szczególności: 1/ koszty związane z przyjmowaniem i utrzymaniem delegacji kontrahentów krajowych i zagranicznych, jak też koszty uczestnictwa gospodarzy w przyjęciach i imprezach organizowanych na rzecz tych delegacji (np. koszty hoteli, przejazdów, kieszonkowe),

2/ koszty poczęstunku gości jednostki, uczestników spotkań, konferencji, posiedzeń, koszty poczęstunków z okazji świąt branżowych, państwowych, wręczenia nagród i odznaczeń okolicznościowych,

3/ koszty imprez artystycznych organizowanych z okazji uroczystości, zakupu kwiatów wręczanych i zużytych do dekoracji,

4/ wartość upominków (własnej produkcji) i nagród rzeczowych służących reprezentacji,

5/ usług gastronomicznych, zakup żywności i napojów, w tym alkoholowych,

6/ usługi gastronomiczne dla kontrahentów przybyłych na rozmowy, negocjacje, sfinalizowanie transakcji.

⁸⁶ W poszczególnych latach udział ten (w kosztach ogółem) wynosił: w 2020 r. 0,04%; w 2021 r. 0,05%; w 2022 r. 0,08%; w 2023 r. 0,23%.

⁸⁷ Ustalono na podstawie MPK13121 – na koncie tym ewidencjonuje się wszystkie koszty poniesione na reprezentację wymienione w komentarzu do konta 47003 – koszty reprezentacji.

⁸⁸ Dobór celowy.

zapowiedzi lub bieżących informacji w formie video na kanale TikTok. Rozliczenia z wykonawcą dokonano na podstawie protokołów odbioru⁸⁹ oraz wystawionych faktur⁹⁰. W ramach wykonanych prac zrealizowano filmy pt: „Pilarz”, „Drogi leśne”, „Utrzymanie turystyczne”, „Choinki”, „Lasy Nadleśnictwa Strzyżów z lotu ptaka z życzeniami świąteczno-noworocznymi”. W ww. zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli tom III, str. 338-508)

- b) organizacji wydarzenia pn.: „Leśna Majówka na błazowskim Wilczaku” w dniu 21 maja 2023 r., na terenie Nadleśnictwa Strzyżów (Leśnictwo Hermanowa). Wg scenariusza projektu była to impreza plenerowa o charakterze typowo leśnym a jej główne hasła to: las, myślistwo i ekologia. Projekt przewidywał udział w wydarzeniu 1 tys. uczestników (dzieci, młodzieży, osób dorosłych, lokalnej społeczności z Gminy Błazowa, mieszkańców powiatu rzeszowskiego oraz lokalnych mediów: telewizji internetowej, radia, prasy. Scenariusz wydarzenia zakładał m.in. zorganizowanie stoiska edukacyjno-promocyjnego prezentującego i promującego:
- drewno jako surowiec odnawialny, naturalny i ekologiczny;
 - nieдрzewne dary lasu i zdrową żywność pochodzącą z polskich lasów z wykorzystaniem produktów „Dobre z lasu”;
 - społeczną funkcję lasu związaną z turystycznym i rekreacyjnym udostępnianiem lasu, w tym program „Zanocuj w lesie”.
- Kosztorys projektu zakładał m.in. zorganizowanie stoiska edukacyjno-promocyjnego prezentującego i promującego LP, w tym: zakup produktów „Dobre z lasu”; organizację stoiska degustacyjnego we współpracy ze sklepem „Dobre z lasu” w Rzeszowie (5 tys. zł); zakup materiałów promocyjnych z logo „Dobre z lasu” (1 tys. zł); zakup materiałów promocyjno-edukacyjnych (baner/roll-up, gadżety/upominki, produkty z drewna, wydruk publikacji) w tym z logo #drewnojestzlasu oraz z logo LP i nazwą Nadleśnictwa Strzyżów przeznaczonych do prezentacji na stoisku oraz dla uczestników konkursów i zabaw podczas trwania wydarzenia (5 tys. zł). Zakupiono materiały promocyjne i edukacyjne z logo „Dobre z Lasu” oraz logo LP do wykorzystania podczas stoiska edukacyjno-promocyjnego Nadleśnictwa Strzyżów w trakcie wydarzenia. Po zakończeniu wydarzenia Nadleśnictwo sporządziło i przekazało do RDLP w Krośnie sprawozdanie⁹¹ zawierające szczegółowy opis jego przebiegu wraz z dokumentacją zdjęciową. Za organizację wydarzenia (zakup materiałów promocyjnych i edukacyjnych oraz produktów spożywczych i usług cateringowych⁹²) Nadleśnictwo Strzyżów wystawiło RDLP w Krośnie faktury⁹³ (zgodnie z zawartymi porozumieniami) na kwoty: 4 969,50 zł netto (6 112,49 zł brutto) oraz 5 973,76 zł netto (7 347,72 zł brutto). Środki finansowe zostały przekazane Nadleśnictwu w terminach określonych w porozumieniach. Więcej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom III, str. 232-294)

- c) reklamy Nadleśnictwa podczas koncertu galowego w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca Śląsk im. Stanisława Hadyny, który odbył się w Regionalnym

⁸⁹ Protokół odbioru nr 1 z dnia 10 października 2023 r. oraz protokół odbioru nr 2 z dnia 22 grudnia 2023 r.

⁹⁰ Faktura VAT nr 3/10/2023 r. z dnia 17 października 2023 r.; Faktura VAT nr 9/12/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r.

⁹¹ Za pismem sygn. ZG.0291.1.2023 z dnia 22 maja 2023 r.

⁹² Zakupiono m.in.: ołówki z nadrukiem, ołówki z nasionami, miary drewniane z nadrukiem, broszury, ulotki, foldery, art. spożywcze, kominy z nadrukiem do A4, tatuaże dla dzieci, odblaski miękkie.

⁹³ Faktura VAT nr 230510423 z dnia 31 maja 2023 r. oraz faktura VAT nr 230510424 z dnia 31 maja 2023 r.

Centrum Widowiskowo -Sportowym – Hala Podpromie w Rzeszowie w dniu 19 maja 2023 r. Przedmiotem umowy⁹⁴ zawartej w dniu 28 lutego 2023 r. było świadczenie usług promocji zlecniodawcy podczas koncertu. W umowie określono wynagrodzenie wykonawcy (3 840 zł + VAT). Wydatkowanie ww. środków stanowi nieprawidłowość opisaną w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom III, str. 331-337)

2.6

Z tytułu udziału w wydarzeniach o charakterze patriotyczno-religijnym Nadleśnictwo poniosło następujące wydatki:

w 2021 r.:

- 2 716,36 zł – udział w XXV Ogólnopolskiej Pielgrzymce Leśników na Jasną Górę (koszty wyżywienia i transportu)⁹⁵;
- 643,56 zł – udział w Pielgrzymce Leśników do Kalwarii Pałacowskiej (koszty delegacji).

w 2022 r.:

- 200,00 zł – udział w obchodach 231 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3-Maja (koszt bukietów);
- 200,00 – udział w obchodach Święta Niepodległości (koszt bukietów);
- 102,72 zł – udział w leśnej Drodze Krzyżowej (koszty delegacji);
- 1 310,88 zł – udział w XV Pielgrzymce Leśników do Sanktuarium Madonny z Puszczy w Ostrowach Tuszowskich (koszty delegacji);
- 3 224,10 zł – udział w XXVI Ogólnopolskiej Pielgrzymce Leśników na Jasną Górę (koszty wyżywienia i transportu);
- 234,02 zł – udział w Pielgrzymce Leśników do Kalwarii Pałacowskiej (koszty delegacji);

w 2023 r.:

- 200,00 zł – w związku z udziałem w obchodach Święta Niepodległości (zakup kwiatów, wieńców);
- 138,89 zł – w związku z udziałem w obchodach Święta Niepodległości (zakup kwiatów, wieńców);
- 347,30 zł – udział w Drodze Krzyżowej Leśników (koszty delegacji)
- 882,35 zł – udział w Pielgrzymce Leśników Ostrowy Tuszowskie (koszty delegacji);
- 3 735,31 zł udział w XXVII Pielgrzymce Leśników na Jasną Górę (koszty transportu i wyżywienia);
- 434,70 zł udział w Pielgrzymce Leśników do Kalwarii Pałacowskiej (koszty delegacji).

(akta kontroli tom III, str. 88-185)

Do udziału w uroczystościach patriotycznych/religijnych przypadających w dni wolne od pracy (w tym w dwóch przypadkach w niedzielę) Nadleśnictwo delegowało:

- jednego pracownika (członka Zespołu Sygnalistów Leśnych Echo Karpat) do udziału w Pielgrzymce Leśników do Kalwarii Pałacowskiej⁹⁶ (2021 r.);

⁹⁴ Pomiedzy Nadleśnictwem a Zakładem Promocji i Twórczości Artystycznej Anna Borkowska, ul. Zielona 10A/19, 41-100 Siemianowice Śląskie.

⁹⁵ Koszty transportu pokryto w części (1 348,15 zł) ze środków ZFŚS, pozostałą część pokryto środkami obrotowymi.

⁹⁶ Pracownika delegowano w związku z pismem RDLP w Krośnie sygn. DR.0070.7.2021 z dnia 27 września 2021 r. w sprawie delegowania sygnalistów zespołu „Echo Karpat” w celu zapewnienia oprawy muzycznej Pielgrzymki.

- dwóch pracowników (członków poczty sztandarowego) do udziału w XXV Ogólnopolskiej Pielgrzymce Leśników na Jasną Górę⁹⁷ (2021 r.);
- jednego pracownika (członka Zespołu Sygnalistów Leśnych Echo Karpat) do udziału w XV Pielgrzymce Leśników do Sanktuarium Madonny z Puszczy w Ostrowach Tuszowskich⁹⁸ (2022 r.);
- jednego pracownika (członka Zespołu Sygnalistów Leśnych Echo Karpat) do udziału w Pielgrzymce Leśników do Sanktuarium Madonny z Puszczy w Ostrowach Tuszowskich⁹⁹ (2023 r.);
- jednego pracownika (członka Zespołu Sygnalistów Leśnych Echo Karpat) do udziału w Pielgrzymce Leśników na Kalwarię Paclawską¹⁰⁰ (2023 r.).

Pracownicy delegowani do udziału w ww. wydarzeniach odebrali należny dzień wolny. Więcej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom II, str. 5-11, tom III, str. 93-185)

2.7

Zysk netto Nadleśnictwa w poszczególnych latach przeznaczono na:

- za 2020 r.:¹⁰¹

- 1) zwiększenie kapitału zasobów Lasów Państwowych w kwocie 881 258,94 zł.
- 2) zasilenie ZFŚS w kwocie 20 000,00 zł.
- 3) cele społeczno-użyteczne 51 000,00 zł.

- za 2021 r.:¹⁰²

- 1) zwiększenie kapitału zasobów Lasów Państwowych w kwocie 119 773,38 zł.

- za 2022 r.:¹⁰³

- 1) zwiększenie kapitału zasobów Lasów Państwowych w kwocie 2 054 325,39 zł.
- 2) zasilenie ZFŚS w kwocie 50 000,00 zł.
- 3) cele społeczno-użyteczne 50 000,00 zł.

- za 2023 r.:¹⁰⁴

- 1) zwiększenie kapitału zasobów Lasów Państwowych w kwocie 1 257 186,01 zł.
- 2) zasilenie ZFŚS w kwocie 30 000,00 zł.
- 3) cele społeczno-użyteczne 35 000,00 zł.

(akta kontroli tom III, str. 186-190)

W Nadleśnictwie nie wprowadzono wewnętrznych regulacji dotyczących zasad przyznawania i udzielania darowizn na cele społeczno-użyteczne. Decyzje o uwzględnieniu lub odrzuceniu danego wniosku podejmował Nadleśniczy.

Kwota darowizn dokonanych przez Nadleśnictwo na cele społeczno-użyteczne w okresie objętym kontrolą wyniosła ogółem¹⁰⁵ 138,1 tys. zł, z tego: w 2020 r. - 11 tys. zł; w 2021 r. - 37,3 tys. zł; w 2022 r. - 39,8 tys. zł; w 2023 r. - 44,5 tys. zł; w 2024 (I kw.) - 5,5 tys. zł.

⁹⁷ Pismo RDLP w Krośnie z dnia 16 września 2021 r. (wniosek o wystawienie poczty sztandarowego).

⁹⁸ Pismo RDLP w Krośnie sygn. DR.0070.4.2022 z dnia 25 kwietnia 2022 r. dotyczące udziału członków zespołu „Echo Karpat” wskazanych do oprawy Pielgrzymki.

⁹⁹ Pismo RDLP w Krośnie sygn. DR.0070.6.2023 z dnia 8 maja 2023 r. w sprawie delegowania pracowników będących członkami zespołu „Echo Karpat” do oprawy uroczystości.

¹⁰⁰ Pismo RDLP w Krośnie sygn. DR.0070.15.2023 z dnia 28 września 2023 r. dotyczące oddelegowania pracowników członków zespołu „Echo Karpat” do obsługi uroczystości.

¹⁰¹ Decyzja nr 74 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 24 czerwca 2021 r. znak: EP.0210.1.2021 w sprawie podziału wyniku finansowego netto Nadleśnictwa Strzyżów za 2020 r.

¹⁰² Decyzja nr 67 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 8 lipca 2022 r. znak: EP.0210.1.2022 w sprawie podziału wyniku finansowego netto Nadleśnictwa Strzyżów za 2021 r.

¹⁰³ Decyzja nr 75 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 11 lipca 2023 r. znak: EP.0210.1.2023 w sprawie podziału wyniku finansowego netto Nadleśnictwa Strzyżów za 2022 r.

¹⁰⁴ Decyzja nr 54 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 8 lipca 2024 r. znak: EK.0210.2.2024 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego i podziału wyniku Nadleśnictwa Strzyżów za 2023 rok.

¹⁰⁵ Ustalono na podstawie zapisów konta 24901603 – Cele społeczno-użyteczne.

Ogółem w kontrolowanym okresie Nadleśnictwo zawarło 228 umów darowizn. Wartość udzielonych darowizn mieściła się w przedziale od 100 zł do 15 tys. zł¹⁰⁶.

Kontrola pięciu¹⁰⁷ darowizn o najwyższej wartości wykazała, że zostały one udzielone prawidłowo z przeznaczeniem na cele społeczno-użyteczne w odpowiedzi na skierowane do Nadleśniczego wnioski i prośby o wsparcie. O zamiarze przekazania darowizn przekraczających kwotę 3 tys. zł każdorazowo informowano Dyrektora DGLP, który nie wnosił zastrzeżeń.

Nadleśniczy wyjaśnił, m.in., że z uwagi na bardzo dużą ilość wniosków oraz ograniczone możliwości finansowe w pierwszej kolejności udzielano wsparcia lokalnym podmiotom ze szczególnym uwzględnieniem celu społeczno-użytecznego posługując się katalogiem wymienionym w art. 4 ustawy o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*¹⁰⁸. Informacje na temat możliwości wsparcia były dostępne na wniosek zainteresowanych stron, natomiast nie były publikowane. Nadleśniczy wyjaśnił ponadto, iż wiedza na temat możliwości wsparcia przez Nadleśnictwo Strzyżów jest powszechnie znana, o czym świadczy ilość wniosków jakie wpływają do Nadleśnictwa z całego kraju.

(akta kontroli tom, II str. 5-11, 65-66, tom III, str. 191-231)

2.8

Pomiędzy Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe Centrum Informacyjnym Lasów Państwowych¹⁰⁹ a RDLP w Krośnie zawarto dwa porozumienia¹¹⁰ dotyczące wzajemnej współpracy w zakresie edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa i promocji Lasów Państwowych poprzez realizację projektów o charakterze promocyjno-edukacyjnym, oraz w zakresie promocji żywności pochodzenia leśnego na rzecz promocji Lasów Państwowych, w terminie do końca grudnia 2023 r. W powyższym zakresie, dla Nadleśnictwa Strzyżów, do dofinansowania zakwalifikowano wydarzenie pn. „Leśna Majówka na błazowskim Wilczaku”. W związku z organizacją ww. wydarzenia zawarto porozumienia¹¹¹ RDLP w Krośnie o współpracy w zakresie edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa i promocji Lasów Państwowych podczas „Leśnej Majówki na błazowskim Wilczaku”, co szczegółowo opisano w pkt. 2.5 lit. b) wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli tom II, str. 67-85, tom III, str. 232-508)

2.9

Z tytułu akcji promujących Lasy Państwowe oraz udziału w wydarzeniach promocyjno-edukacyjnych Nadleśnictwo poniosło następujące wydatki:

a) 1 026,91 zł w 2020 r., wydatki te dotyczyły:

- 143,39 zł (zakup słodczy dla dzieci) – udział w akcji „Ogólnopolskie czytanie”¹¹²;

¹⁰⁶ Najwyższą kwotowo darowiznę przekazano (w 2023 r.) dla Stowarzyszenia Nasza Ziemia Sędziszowska z przeznaczeniem na renowację nagrobka powstańca styczniowego Władysława Jabłonowskiego.

¹⁰⁷ Darowizny przekazano na rzecz: 1/Polskiego Towarzystwa Leśnego (4 tys. zł) z przeznaczeniem na pomoc ukraińskim leśnikom; 2/Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa (5 tys. zł) - pomoc dla walczącej Ukrainy - zaopatrzenie w sprzęt osobisty, środki opatrunkowe i żywność; 3/ Stowarzyszenia Nasza Ziemia Sędziszowska (15 tys. zł) z przeznaczeniem na renowację nagrobka powstańca styczniowego Władysława Jabłonowskiego; 4/ Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego w Strzyżowie (2,5 tys. zł) na organizację konkursu dla młodzieży; 5/ International Police Association – Międzynarodowego Stowarzyszenia Policji – Region Strzyżów (3 tys. zł) na dofinansowanie działalności statutowej związanej z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego.

¹⁰⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 571 tekst jednolity.

¹⁰⁹ Dalej: „CILP”.

¹¹⁰ Nr DA.0291.423.2023 z dnia 27 kwietnia 2023 r., DA.0291.522.2023 z dnia 9 maja 2023 r.

¹¹¹ Nr DR.0291.4.2023 oraz nr DR.0291.6.2023 z dnia 11 maja 2023 r.

¹¹² Wydarzenie o charakterze cyklicznym, organizowane z inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

- 406,96 zł (koszty delegacji) – publikacja książki o poległych leśnikach¹¹³;
- 140,00 zł (koszty noclegu) – udział w spotkaniu związanym z publikacją książki o poległych leśnikach;
- 224,95 zł – udział w akcji Narodowe sadzenie (zakup sadzonek);
- 111,61 zł – udział w akcji #sadzimy¹¹⁴ (zakup sadzonek).

b) 3 409,90 zł w 2021 r., wydatki te dotyczyły:

- nakłady na ogólnopolską kampanię pn. „Łączą nas Drzewa”¹¹⁵ - 1 300,75 zł (zakup słodczy dla dzieci); 440,34 zł (wynajem toalet); 312,00 zł (zakup rękawic); 780,00 zł (usługa cateringowa);
- 188,81 zł – akcja pn. „Choinka dla życia”¹¹⁶ (koszty delegacji pracowników); 388,00 zł – przekazanie choinek na akcję (koszty choinek);

c) 5 300,00 zł w 2022 r., wydatki te dotyczyły:

- 1 300,00 zł – zakup herbaty z logo LP przekazanej na akcję „Choinka dla życia”;
- 4 000 zł – prowadzenie kanału informacyjnego w aplikacji TikTok.

d) 53 766,08 zł w 2023 r., wydatki te dotyczyły:

- 4 000 zł – usługa reklamy na pokazie filmu pt. „Loret-leśnik z charakterem”¹¹⁷;
- 187,50 zł – zakup zawieszek w ramach akcji: #sadzimy;
- 98,40 zł – zakup toreb w ramach akcji: #sadzimy;
- 350,69 zł – koszty sadzonek w ramach akcji: #sadzimy;
- 210,00 zł – zakup zaproszeń w ramach akcji: #sadzimy;
- 255,55 zł – art. spożywcze - woda na sadzenie lasu pamięci Jana Pawła II¹¹⁸;
- 538,74 zł – zakup art. spożywczych na sadzenie lasu pamięci Jana Pawła II;
- 1 357,32 – zakup materiałów na sadzenie lasu pamięci Jana Pawła II (zakup worki rękawice, paliwo do kosiarki, zakup naklejek, zakup elementów do tablicy pamiątkowej);
- 2 391,33 zł – catering na sadzenie lasu pamięci Jana Pawła II;
- 375,11 zł – przewóz osób na sadzenie lasu pamięci Jana Pawła II;
- 3 981,31 zł – promocja Nadleśnictwa podczas koncertu Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”¹¹⁹;
- 31,49 zł – organizacja stoiska promocyjnego na giełdzie rolnej w Boguchwale¹²⁰;
- 11 819,52 zł – przygotowanie promocyjnego materiału filmowego pn. „Lasy podkarpacia” w aplikacji TikTok;
- 8 000,00 zł – promocja Nadleśnictwa podczas wydarzenia „Znani Jaślanie”;
- 200,00 zł – materiały promocyjne na akcję „Choinka dla życia” (koszty zawieszek promujących akcję);
- 430,50 zł – akcja „Choinka dla życia”(koszt przewozu choinek);
- 7 879,68 zł – Przygotowanie promocyjnego materiału filmowego pt. „Lasy podkarpacia” w aplikacji TikTok;
- 715,68 zł – choinki na akcję „Choinki dla życia” (koszty choinek);
- 5 973,76 zł – promocja żywności pochodzenia leśnego podczas „Majówki na Błazowskim Wilczaku”¹²¹;
- 4 969,50 zł – promocja LP w zakresie edukacji podczas „Majówki na Błazowskim Wilczaku”.

Nadleśnictwo nie sporządzało analiz potrzeb promocji Lasów Państwowych, zrównoważonej gospodarki leśnej oraz edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa.

¹¹³ Inicjator: Muzeum Auschwitz Birkenau.

¹¹⁴ Wydarzenie o charakterze cyklicznym, organizowane z inicjatywy Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

¹¹⁵ Wydarzenie o charakterze cyklicznym, organizowane z inicjatywy Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

¹¹⁶ Wydarzenie o charakterze cyklicznym, organizowane z inicjatywy Narodowego Centrum Krwi.

¹¹⁷ Inicjator: RDLP w Krośnie.

¹¹⁸ Inicjator: Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

¹¹⁹ Inicjator: Nadleśnictwo Strzyżów w porozumieniu z RDLP w Krośnie.

¹²⁰ Inicjator: Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale.

¹²¹ Inicjator: Stowarzyszenie Przyjaciół Wilczaka.

W powyższym zakresie Nadleśniczy wyjaśnił m.in., że Nadleśnictwo posiada Programy Edukacji leśnej społeczeństwa na lata 2014-2023 i 2024-2033 i na podstawie Zarządzenia nr 57 Dyrektora Generalnego LP Nadleśnictwo Strzyżów zobowiązane jest do sporządzenia rocznego sprawozdania z działalności edukacyjnej w terminie do 30 stycznia każdego roku. Wobec faktu, że działalność edukacyjna ma charakter misyjny, nie jest prowadzony dla niej osobny rachunek ekonomiczny. Natomiast cele działalności edukacyjnej zostały szeroko określone w przytoczonych Zarządzeniach Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych oraz w Programach Edukacji leśnej społeczeństwa Nadleśnictwa Strzyżów, a biorąc pod uwagę te cele analiza efektów udziału Nadleśnictwa w wydarzeniach promocyjno-edukacyjnych jest niemierzalna. Szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom III, str. 232-337, 363-508)

2.10

Łączna wartość darowizn przekazanych przez Nadleśnictwo w całym okresie kontrolowanym na rzecz kościołów lub związków wyznaniowych wyniosła 2,6 tys. zł¹²², i tak:

1. W dniu 25 października 2021 r. przekazano jedną darowiznę pieniężną w kwocie 400 zł dla Parafii Rzymskokatolickiej w Malawie z przeznaczeniem na dofinansowanie wycieczki w Bieszczady dla dzieci i młodzieży z parafii, organizowanej w ramach podziękowania młodzieży za udział w realizacji projektu „Zacisze św. Franciszka”. Darowizna została udzielona na pisemny wniosek¹²³ członka projektu „Zacisze św. Franciszka”.
2. W dniu 15 marca 2022 r. w związku z pisemną prośbą¹²⁴ Przełożonej Domu Zakonnego Zgromadzenia Sług Jezusa w Przemyślu, przekazano darowiznę pieniężną (na podstawie umowy darowizny¹²⁵) w kwocie 2 tys. zł na działalność statutową Zgromadzenia Sług Jezusa z przeznaczeniem na pomoc uchodźcom z Ukrainy.
3. W dniu 9 grudnia 2022 r. przekazano darowiznę pieniężną w wysokości 200 zł dla Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Bpa. J.S. Pelczara w Strzyżowie. Darowiznę przekazano na pisemną prośbę księdza z parafii, na podstawie umowy¹²⁶ z przeznaczeniem na pomoc w budowie kościoła.

Przekazywanie ww. darowizn przez Nadleśnictwo wpisywało się w cele pożytku publicznego a środki finansowe pochodziły z zysku Nadleśnictwa.

(akta kontroli tom II, str. 19-37)

2.11

W badanym okresie kontrolowana jednostka nie przekazywała darowizn rzeczowych na rzecz kościołów, innych związków wyznaniowych oraz osób prawnych i innych podmiotów kościelnych/wyznaniowych.

(akta kontroli tom II, str. 19-27)

2.12

W kontrolowanym okresie negatywnie rozpatrzono dziewięć wniosków o przyznanie darowizn złożonych przez kościoły, związki wyznaniowe, jak też organizacje

¹²² Udział przekazanych darowizn w środkach ogółem przeznaczonych na cele społeczno-użyteczne stanowił 1.88%.

¹²³ Pismo z dnia 18 października 2021 r.

¹²⁴ Pismo z dnia 7 marca 2022 r. Przełożonej Domu Zakonnego Zgromadzenia Sług Jezusa w Przemyślu.

¹²⁵ Umowa darowizny nr 21/2022 z dnia 15 marca 2022 r.

¹²⁶ Umowa darowizny nr 83/2022 z dnia 9 grudnia 2022 r.

związane z kościołami i związkami wyznaniowymi. Badaniami objęto sześć rozpoznanych negatywnie wniosków (z czego jeden dotyczący pomocy Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Jana Chrzciciela w Bukowcu¹²⁷ oraz pięć w zakresie wsparcia Staroprawosławnej Cerkwi Staroobrzędowców¹²⁸), i tak:

1. Odmówiono realizacji wniosku¹²⁹ księdza oraz Parafian z Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Jana Chrzciciela w Bukowcu, dotyczącego wsparcia prac dotyczących wymiany stolarki drzwiowej oraz nagłośnienia świątyni. Nadleśniczy pismem¹³⁰ z dnia 22 lutego 2024 r. poinformował, że nie przekaze wsparcia finansowego z powodu dużej liczby podmiotów zwracających się o darowizny oraz z uwagi na to, że środki zgromadzone na cele społeczno-użyteczne zostały rozdysponowane na lokalne podmioty działające w sferze pożytku publicznego.
2. Negatywnie rozpatrzono wnioski przedstawiciela Staroprawosławnej Cerkwi Staroobrzędowców tj: 1/wniosek przekazany w dniu 19 kwietnia 2021 r. drogą elektroniczną o przekazanie wsparcia finansowego dotyczący zakupu opału; 2/przekazany drogą elektroniczną w dniu 8 lutego 2022 r. dotyczący przekazania pomocy finansowej; 3/przekazany drogą elektroniczną w dniu 7 października 2022 r. dotyczący przekazania pomocy finansowej na zakup opału (5 ton pelletu); 4/przekazany drogą elektroniczną w dniu 7 lutego 2023 r. w którym zwrócono się z prośbą o pomoc finansową na zakup opału do świątyni; 5/przekazany drogą elektroniczną w dniu 21 lutego 2024 r. dotyczący przekazania wsparcia na budowę studni głębinowej. Nadleśniczy każdorazowo informował¹³¹ o negatywnym rozpatrzeniu ww. wniosków argumentując, że nie przekaze wsparcia finansowego z uwagi na dużą liczbę podmiotów zwracających się o darowizny oraz że środki zgromadzone na cele społeczno-użyteczne zostaną rozdysponowane na lokalne podmioty działające w sferze pożytku publicznego.

(akta kontroli tom II, str. 38-63)

2.13

Przekazując darowizny na rzecz instytucji kościelnych każdorazowo sporządzano umowę darowizny, w której wskazywano przeznaczenie (cel) darowizny. Nadleśnictwo nie weryfikowało czy przekazane środki zostały wykorzystane przez obdarowanego zgodnie z przeznaczeniem.

Nadleśniczy wyjaśnił, że w każdej umowie darowizny sporządzonej pomiędzy Nadleśnictwem Strzyżów a instytucją obdarowaną, w tym kościołną, został wpisany cel na jaki obdarowany ma darowiznę przeznaczyć. Obowiązkiem obdarowanego jest rozliczyć i wykorzystać darowiznę zgodnie z zawartą umową. Nadleśnictwo jako darczyńca nie jest zobowiązane w świetle obowiązujących przepisów do monitorowania czy weryfikowania wykorzystania przekazanych środków finansowych i takich działań nie podejmuje.

(akta kontroli tom II, str. 21-37, 64-66)

¹²⁷ Bukowiec, Pl. Kościelny 5.

¹²⁸ Z/s: Gabowe Grądy 7A, 16-300 Augustów.

¹²⁹ Pismo z dnia 24 czerwca 2023 r.

¹³⁰ Sygn. KF.364.2.17.2024.

¹³¹ Pisma: Sygn. KF.364.2.58.2022; Sygn. KF.364.2.6.2022; Sygn. KF.364.2.58.2022; Sygn. KF.364.2.39.2023; Sygn. KF.364.2.17.2024.

2.14

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie ponosiło wydatków na usługi zewnętrzne realizowane przez osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych oraz przez organizacje związane z kościołami albo związkami zawodowymi.

(akta kontroli tom II, str. 21-27)

2.15

W badanym okresie Nadleśnictwo nie przekazywało nieruchomości w użytkowanie wieczyste żadnym podmiotom.

(akta kontroli tom II, str. 21-27)

2.16

W latach 2020-2024 (I kw.) w Nadleśnictwie Strzyżów nie wystąpiły przypadki zamiany nieruchomości z kościołami, związkami wyznaniowymi/osobami prawnymi związanymi z kościołami lub związkami wyznaniowymi.

(akta kontroli tom II, str. 21-27)

2.17

W latach 2020-2024 (I kw.) Nadleśnictwo Strzyżów nie zawierało żadnych umów dotyczących nieruchomości z kościołami, związkami wyznaniowymi/osobami prawnymi związanymi z kościołami lub związkami wyznaniowymi.

(akta kontroli tom II, str. 21-27)

2.18

W badanym okresie kontrolowana jednostka nie zatrudniała i nie ponosiła kosztów zatrudnienia osób duchownych/osób zakonnych, jak również związanych z funkcjonowaniem w PGL LP Zespołu Duszpasterskiego oraz jego członków.

(akta kontroli tom II, str. 21-27)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nadleśnictwo poniosło wydatki w łącznej wysokości 3 840 zł netto, (4 723,20 zł brutto) na zlecone usługi świadczenia promocji Nadleśnictwa podczas koncertu galowego w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca Śląsk im. Stanisława Hadyny, który odbył się w Regionalnym Centrum Widowiskowo-Sportowym – Hala Podpromie w Rzeszowie w dniu 19 maja 2023 r. Zgodnie z zawartą umową zlecone usługi promocji Nadleśnictwa dotyczyły: 1/wymienienia nazwy zleceniodawcy podczas koncertu; 2/wywieszenia logo zleceniodawcy podczas koncertu; 3/ zapewnienia możliwości wystawienia przez zleceniodawcę stoiska reklamowego podczas koncertu. Nadleśnictwo we własnym zakresie dostarczyło logo (prezentowane podczas koncertu) oraz zorganizowało stanowisko reklamowe. W wydarzeniu uczestniczyli m.in. pracownicy Nadleśnictwa (potwierdzono odbiór 30 biletów na koncert). W sprawozdaniu z przebiegu koncertu zawarto następujący opis wydarzenia: *W dniu tym licznie zgromadzona publiczność mogła podziwiać występ solistów, chóru i orkiestry znanego zespołu „Śląsk”, który przedstawił wiele ciekawych, dynamicznych i pełnych emocji układów tanecznych. Wśród obecnej publiczności znaleźli się również pracownicy nadleśnictwa Strzyżów wraz z rodzinami, którzy na koniec wspólnie nagrodzili brawami ten wspaniały występ. Przed koncertem, jak również po tym wydarzeniu można było podziwiać stanowisko reklamowe przygotowane przez Nadleśnictwo*

Strzyżów. Banery reklamowe oraz stoisko edukacyjne dotyczące turystyki, hodowli lasu oraz produktów gospodarki leśnej przygotowane przez Nadleśnictwo (zgodnie z §1 pkt 3, umowy reklamowej) odwiedziło wielu uczestników koncertu, często zadając pracownikom Nadleśnictwa nurtujące ich pytania na tematy leśne.

Nadleśniczy wyjaśnił m.in., iż celem organizacji (m.in. ww. wydarzenia) było dotarcie do jak największej liczby osób uczestniczących z obszernym przekazem na temat działalności Nadleśnictwa Strzyżów i to z całą pewnością zostało osiągnięte. Występ Zespołu obejrzało kilka tysięcy osób, zaś w jego trakcie dwukrotnie prezentowano informację na temat lasów Podkarpacia. Nadleśnictwo udostępniło banery promocyjne i promocyjno-edukacyjne w dniu wydarzenia co zostało uzgodnione z RDLP Krośnie. Impreza odbyła się w Regionalnym Centrum Widowiskowo-Sportowym, Hala Podpromie w Rzeszowie i jest to w zasięgu działania Nadleśnictwa Strzyżów. Było to wydarzenie regionalne w zakresie kultury, promocji i edukacji zgodnie z funkcją społeczną lasów o której mowa w Polityce Leśnej Państwa z dnia 22 kwietnia 1997 r., dlatego została podjęta decyzja o jego realizacji. Nadleśniczy zaznaczył ponadto, że w jego przekonaniu efektem niepodważalnym jest również podtrzymanie dobrych relacji z interesariuszami, którzy reprezentują szerokie otoczenie społeczne Nadleśnictwa oraz kreowanie i utrwalenie pozytywnego wizerunku Nadleśnictwa Strzyżów. Nadleśniczy wskazał, że nie weryfikowano rezultatów, natomiast bardzo wysoko należy cenić pozytywny społeczny odbiór każdej z imprez, zaś relacja poniesionych kosztów do skali imprez i ich rangi społecznej, wydaje się być bardziej niż adekwatna. Ponadto, zdaniem Nadleśniczego z uwagi na brak mierników realizacji celów, trudno jednoznacznie mówić o ich efektach.

NIK wskazuje, że zgodnie z przepisami ustawy o lasach jedyną formą promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest ustanawianie leśnych kompleksów promocyjnych, o których mowa w art. 13b ustawy o lasach. Pomimo tego, że mienie zarządzane przez PGL LP powinno – zgodnie z zasadą wynikającą z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym¹³² – służyć wykonywaniu zadań publicznych Lasów Państwowych, wynikających z przepisów art. 4 ust. 1 i ust. 3 ustawy o lasach (tj. prowadzeniu gospodarki leśnej, gospodarowaniu gruntami i innymi nieruchomościami oraz ruchomościami związanymi z gospodarką leśną a także prowadzeniu ewidencji majątku Skarbu Państwa i ustalaniu jego wartości) zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki, nie dochowano należytej staranności wymaganej przez art. 4 ust. 2 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym, gdyż dopuszczono do wydatkowania kwoty 3 840 zł netto na organizację wydarzenia promocyjnego, które nie było związane z gospodarką leśną. Gospodarka leśna – zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o lasach – obejmuje wyłącznie działalność leśną w zakresie: a/ urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, b/ utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, c/ gospodarowania zwierzyną, d/ pozyskiwania (poza skupem) drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz płodów runa leśnego i sprzedaż tych produktów; e/ realizacji pozaprodukcyjnych funkcji lasu (tj. funkcji ekologicznych/ ochronnych oraz społecznych).

¹³² Dz. U. z 2024 r. poz. 125 tekst jednolity.

Oceniając powyższe działania NIK stoi na stanowisku, że zlecenie usług promocji Nadleśnictwa podczas wydarzenia nie mającego żadnego związku z działalnością prowadzoną przez LP, stanowiło przejaw nierzetelnego działania, narażający kontrolowaną jednostkę na niecelowe i niegospodarne wydatkowanie środków.

(akta kontroli tom III, str. 331-337, tom IV, str. 396-397)

2.

Nadleśnictwo poniosło wydatki z tytułu finansowania/organizacji wydarzenia pn.: „Leśna Majówka na błazowskim Wilczaku” w dniu 21 maja 2023 r., na terenie Nadleśnictwa Strzyżów (Leśnictwo Hermanowa) - bez przeprowadzenia rzetelnej analizy potrzeb. W związku z organizacją ww. wydarzenia zawarto porozumienia z RDLP w Krośnie o współpracy w zakresie edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa i promocji Lasów Państwowych. W porozumieniach, Nadleśnictwo zobowiązało się do:

- a) przygotowania merytorycznego wydarzenia oraz jego organizacji w zakresie oraz w terminie określonymi zgodnie z przedłożonymi scenariuszem i kosztorysem;
- b) działań na rzecz promocji zrównoważonej gospodarki leśnej oraz elementów identyfikacji wizualnej LP w materiałach, promocyjnych edukacyjnych i informacyjnych oraz w miejscach, w których wydarzenie będzie realizowane;
- c) promocji wydarzenia w mediach;
- d) przesłania do RDLP w Krośnie sprawozdania z realizacji zadania i promocji LP, w tym dokumentacji fotograficznej oraz poglądowych materiałów promocyjno-edukacyjnych wyprodukowanych i zakupionych w ramach dofinansowanego zadania.

Na etapie planowania, nie przeprowadzono ewaluacji, nie określono mierników realizacji celów i nie weryfikowano zasadności/celowości udziału/współfinansowania ww. wydarzenia w związku z prowadzoną gospodarką leśną.

Nadleśniczy wyjaśnił m.in., iż zdecydowano się wziąć udział, m.in. w ww. wydarzeniu, gdyż wynika to z powinności informowania społeczeństwa o działalności państwowej jednostki organizacyjnej jaką są Lasy Państwowe, jak również wpisuje się w zakres edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa, która jest jednym z priorytetów PGL LP. Zadanie to wynika z przyjętych 22 kwietnia 1997 r. przez polski rząd założeń Polityki Leśnej Państwa (rozdz. I pkt 4, rozdz. III pkt 8 i rozdz. V pkt 1) oraz wytycznych edukacji leśnej społeczeństwa w LP zawartych w Zarządzeniu nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 9 maja 2003 r., oraz znowelizowanym Zarządzeniu nr 11 z dnia 13 lutego 2024 r. w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w LP, obydwie w oparciu o ustawę o *lasach*. W ocenie Nadleśnictwa wydarzenia te wpisują się w funkcje społeczne o których mowa w przywołanej wyżej Polityce Leśnej Państwa. Nadleśniczy argumentował, że udział w wydarzeniach o charakterze promocyjnym i edukacyjno-promocyjnym jest formą komunikacji PGL LP ze społeczeństwem mającą na celu zyskiwanie zaufania i wsparcia społeczeństwa dla działalności PGL LP. Zasady, cele, kluczowe komunikaty i rolę pracowników w komunikacji PGL LP ze społeczeństwem określa obowiązująca „Polityka Komunikacyjna Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (Zarządzenie nr 71 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 października 2015 roku w sprawie polityki komunikacyjnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe).

Udział Nadleśnictwa w ww. akcjach i wydarzeniach jest działalnością z pogranicza wszystkich trzech obszarów, tj. edukacji, promocji i komunikacji, wzajemnie przenikających się i trudnych do rozdzielenia. Zaangażowanie sił i środków podczas tych działań ma na celu podstawową edukację przyrodniczą dzieci, młodzieży i dorosłych (edukacja prowadzona na stoisku w trakcie m.in. wydarzenia „Leśna Majówka na błazowskim Wilczaku”). W wyjaśnieniach Nadleśniczy wskazał również, że żadne z zarządzeń dyrektorów i regulaminów organizacyjnych nie nakładało na pracowników LP obowiązku określania miary skuteczności działań promocyjno-edukacyjnych. Udział w ww. wydarzeniach i akcjach, realizowany jest na zasadzie oczekiwań społecznych obserwowanych, komunikowanych i deklarowanych przez społeczeństwo w ramach prowadzonej przez jednostki PGL LP działalności edukacyjnej i informacyjnej, czego wyrazem są propozycje współpracy i współorganizacji ww. wydarzeń. Potwierdzeniem pozytywnego odbioru tych działań są komunikaty zwrotne (komentarze, wyświetlenia) otrzymywane przez jednostkę PGL LP na prowadzonym przez nią profilu społecznościowym FB, a także w bezpośredniej komunikacji z odbiorcą czy uczestnikiem akcji, co jednak nie jest liczone czy odnotowywane, gdyż dzieje się spontanicznie w trakcie ich trwania. Każdy udział w ww. wydarzeniach o charakterze promocyjno-edukacyjnym, jest rozważany pod kątem jego zasadności bez udokumentowania tego procesu, ale z uwzględnieniem odbieranych od społeczeństwa komunikatów zwrotnych docierających różnymi kanałami, o których wspomniano wyżej.

(akta kontroli tom III, str. 232-294, tom IV, str. 388-444)

3

Nadleśnictwo delegowało pracowników (członka zespołu „Echo Karpat”, oraz członków pocztów sztandarowych, którym wystawiono polecenie wyjazdu służbowego) do udziału w imprezach pracowniczych przypadających w dni wolne od pracy (w tym w dwóch przypadkach w niedzielę), co było niezgodne z art. 151¹⁰ ustawy Kodeks pracy określającym przypadki dopuszczalności pracy w niedzielę i święta.

Dotyczyło to nw. uroczystości:

- XV Pielgrzymka Leśników do Sanktuarium Madonny z Puszczy w Ostrowach Tuszowskich w dniu 15 maja 2022 r.
- XVI Pielgrzymka Leśników do Sanktuarium Madonny z Puszczy w Ostrowach Tuszowskich w dniu 21 maja 2023 r.

Program ww. uroczystości zakładał m.in: powitanie pielgrzymów i prezentację Sanktuarium, modlitwę przed Cudownym Wizerunkiem Matki Bożej – Madonny z Puszczy, uroczysta Msza Święta z oprawą Zespołu Sygnalistów Leśnych „Echo Karpat” przy RDLP w Krośnie oraz chóru parafialnego, przemówienia okolicznościowe do leśników oraz zgromadzonych gości, spotkanie zaproszonych gości i braci leśnej przy poczęstunku.

NIK wskazuje, że przepis art. 151¹⁰ ustawy Kodeks pracy, przewidujący dopuszczalność pracy w niedzielę i święta, nie zawiera okoliczności, które stanowiłyby podstawę wystawienia poleceń wyjazdu służbowego do udziału w ww. uroczystościach.

Nadleśniczy wyjaśnił, m.in. że udział pracowników Nadleśnictwa Strzyżów w uroczystościach o charakterze religijnym w niedzielę lub sobotę był podyktowany kalendarzem tych uroczystości, które były zorganizowane właśnie w tym dniu tygodnia. Zespół Sygnalistów Leśnych Echo Karpat działa na podstawie Zarządzenia Nr 18 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 27.06.2019 r. w sprawie powołania zespołu zadaniowego o nazwie Zespół

Sygnalistów Leśnych „Echo Karpat” oraz na podstawie Zarządzenia Nr 26 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie zasad funkcjonowania zespołu o nazwie „Echo Karpat” działającego przy Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie.

(akta kontroli tom II, str. 5-11, tom III, str. 93-185, tom IV, str. 388-444)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie prowadzonej polityki kadrowo-płacowej. W procesie rekrutacji i zatrudnienia nowych pracowników przestrzegano obowiązujących zarządzeń oraz wewnętrznych regulacji. Prawdłowo wypłacano pracownikom nagrody kierując się wytycznymi jednostek nadrzędnych. Dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników było uzasadnione potrzebami kontrolowanej jednostki. W ocenie NIK analizowane wydatki na zakup usług prawnych oraz doradczych zostały poniesione celowo i gospodarnie. Pozytywnie oceniono również udzielenie darowizn pieniężnych, które wpisywały się w cele pożytku publicznego.

NIK ocenia negatywnie brak prowadzenia analiz, brak określenia mierników realizacji celów i zaniechanie podjęcia działań mających na celu weryfikację celowości organizacji/uczestnictwa w wydarzeniu pn. „Leśna Majówka na błazowskim Wilczaku”. Ponadto negatywnie oceniono wydatkowanie kwoty 3 840 zł netto na promocję Nadleśnictwa podczas wydarzenia nie mającego związku z gospodarką leśną, której definicja określona została w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o lasach. Stwierdzono również (dwa przypadki) delegowania pracownika do pracy w niedzielę, co było niezgodne z art. 151¹⁰ ustawy Kodeks pracy, określającym przypadki dopuszczalności pracy w niedzielę i święta.

OBSZAR

3. Gospodarowanie środkami funduszu leśnego.

Opis stanu faktycznego

3.1

W kontrolowanym okresie Nadleśnictwo nie planowało oraz nie realizowało zadań związanych z ochroną przyrody ze środków funduszu leśnego.

Planowane koszty (w ramach środków własnych Nadleśnictwa) z zakresu ochrony przyrody wyniosły: a) w 2020 r. - 0 zł; w 2021 r. - 0 zł; w 2022 r. - 3 393,75 zł; w 2023 r. - 8 881,47 zł; w 2024 r.(I kw.) - 8 641,98 zł.

Oprócz ww. kosztów w latach objętych kontrolą w Nadleśnictwie nie planowano i nie realizowano innych działań finansowanych z funduszu leśnego z zakresu ochrony przyrody oraz nie składano wniosków na dodatkowe zadania w ww. zakresie finansowane z funduszu.

Na zadania związane z ochroną lasu wydatkowano ze środków własnych: w 2020 r. - 131 756,58 zł (0,74% ogółu kosztów działalności podstawowej); w 2021 r. - 166 789,29 zł (0,78%); w 2022 r. - 170 227,04 zł (1,17%); w 2023 r. - 415 086,79 zł (3,39%); 2024 (I kw.) - 37 837,43 zł (1,24%). Koszty zrealizowanych zadań z zakresu ochrony przyrody (finansowane ze środków własnych) wynosiły¹³³: w 2020 r. - 194,04 zł ; w 2021 r. - 5 227,74 zł; w 2022 r. - 5 447,79 zł; w 2023 r. - 8 822,95 zł; 2024 (I kw.) - 842,40 zł.

(akta kontroli tom II, str. 67-85, 461)

3.2

W okresie objętym kontrolą ze środków funduszu leśnego dofinansowano łącznie cztery inwestycje przebudowy infrastruktury drogowej, w łącznej wysokości 2 429,2 tys. zł.

¹³³ Udział procentowy kosztów ochrony przyrody w kosztach działalności podstawowej wynosił (odpowiednio): 0,0; 0,05; 0,04; 0,07; 0,03.

W 2020 r. złożono do Nadleśnictwa pięć wniosków¹³⁴ o udzielenie dofinansowania, budowy, przebudowy lub remontu drogowej infrastruktury technicznej, z czego ostatecznie dofinansowano (ze środków własnych Nadleśnictwa) dwie inwestycje. W trzech przypadkach ze względu na złożenie wniosków w trakcie obowiązywania planu finansowego na 2020 r. nie przyznano wsparcia ze względu na brak możliwości dofinansowania. Odmowy udzieliło Nadleśnictwo, informując jednocześnie o możliwości ubiegania się o dofinansowanie w roku 2021.

W 2021 r. złożono cztery wnioski o udzielenie dofinansowania¹³⁵, budowy, przebudowy lub remontu drogowej infrastruktury technicznej, z czego dwa wnioski były ponowieniem wniosków, dla których w roku 2020 ze względu na brak środków finansowych Nadleśnictwo odmówiło współfinansowania. Ostatecznie dofinansowano (ze środków własnych Nadleśnictwa) cztery wnioski.

W 2022 r. do Nadleśnictwa wpłynęło łącznie osiem wniosków o udzielenie dofinansowania¹³⁶, budowy, przebudowy lub remontu drogowej infrastruktury technicznej, z czego akceptację zyskało pięć wniosków, (ze środków własnych Nadleśnictwa dofinansowano trzy wnioski oraz dwa ze środków funduszu leśnego. Pozostałe trzy wnioski¹³⁷ nie uzyskały dofinansowania w wyniku braku akceptacji na poziomie DGLP¹³⁸.

W 2023 r. złożono do Nadleśnictwa łącznie siedem wniosków o udzielenie dofinansowania¹³⁹, budowy, przebudowy lub remontu drogowej infrastruktury technicznej, z czego dofinansowano cztery wnioski - dwa ze środków własnych Nadleśnictwa oraz dwa ze środków funduszu leśnego. Trzy wnioski¹⁴⁰ nie uzyskały dofinansowania w wyniku braku akceptacji na poziomie DGLP.¹⁴¹

W I kwartale 2024 r. złożono łącznie sześć wniosków o udzielenie dofinansowania¹⁴², budowy, przebudowy lub remontu drogowej infrastruktury technicznej, z czego ostatecznie dofinansowanie uzyskały dwa wnioski. Trzy wnioski¹⁴³ nie uzyskały dofinansowania w wyniku braku akceptacji na poziomie DGLP¹⁴⁴.

¹³⁴ Dotyczy wniosków: 1/Wójta Gminy Fryszak; 2/Burmistrza Błażowej; 3/Starosty Powiatu Strzyżowskiego; 4/Burmistrza Miasta Dębicy; 5/Wójta Gminy Wiśniowa.

¹³⁵ Dotyczy wniosków: 1/Burmistrza Błażowej; 2/ Burmistrza Miasta Dębicy; 3/ Starostę Powiatu Strzyżowskiego; 4/ Wójta Gminy Fryszak.

¹³⁶ Dotyczy wniosków: 1/Wójta Gminy Fryszak; 2/Wójta Gminy Iwierzycy; 3/Starosty Powiatu Strzyżowskiego; 4/ Burmistrza Błażowej; 5/Wójta Gminy Wiśniowa; 6/Burmistrza Błażowej; 7/Wójta Gminy Iwierzycy; 8/Burmistrza Sędziszowa Małopolskiego.

¹³⁷ Dotyczy wniosków: 1/Wójta Gminy Fryszak; 2/Wójta Gminy Iwierzycy; 3/Starosty Powiatu Strzyżowskiego.

¹³⁸ Zgodnie z Decyzją nr 104 DGLP z dnia 14 września 2022 r. w sprawie przyjęcia do realizacji w roku 2022 nowych przedsięwzięć drogowych, finansowanych z wykorzystaniem funduszu leśnego, polegających na budowie, przebudowie lub remontowaniu drogowej infrastruktury technicznej w ramach wspomagania przez Lasy Państwowe administracji publicznej. (sygn. MG.D.771.1.2022). W ww. decyzji wskazano inwestycje przyjęte do realizacji - zakwalifikowane do dofinansowania środkami związanymi z funduszem leśnym. Decyzja nie zawierała uzasadnienia braku akceptacji dla pozostałych wniosków.

¹³⁹ Dotyczy wniosków: 1/ Wójta Gminy Wiśniowa; 2/ Starosty Powiatu Strzyżowskiego; 3/Wójta Gminy Iwierzycy; 4/ Starosty Powiatu Strzyżowskiego; 5/Wójta Gminy Iwierzycy; 6/Starosty Powiatu Strzyżowskiego; 7/Wójta Gminy Fryszak.

¹⁴⁰ Dotyczy wniosków: 1/Wójta Gminy Iwierzycy; 2/Starosty Powiatu Strzyżowskiego; 3/Wójta Gminy Iwierzycy.

¹⁴¹ Zgodnie z Decyzją nr 149 DGLP z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przyjęcia do realizacji w roku 2023 nowych przedsięwzięć drogowych, finansowanych z wykorzystaniem funduszu leśnego, polegających na budowie, przebudowie lub remontowaniu drogowej infrastruktury technicznej w ramach wspomagania przez Lasy Państwowe administracji publicznej. (sygn. MG.D.771.1.6.2023). W ww. decyzji wskazano listę wniosków przyjętych do realizacji - zakwalifikowanych do dofinansowania środkami związanymi z funduszem leśnym. Decyzja nie zawierała uzasadnienia braku akceptacji dla pozostałych wniosków.

¹⁴² Dotyczy wniosków: 1/ Burmistrza Gminy Błażowa; 2/ Starosty Powiatu Strzyżowskiego; 3/ Wójta Gminy Dębica; 4/Wójta Gminy Fryszak; 5/ Starosty Powiatu Strzyżowskiego; 6/Wójta Gminy Wielopole Skrzyńskie.

¹⁴³ Dotyczy wniosków: 1/(Wójta Gminy Dębica; 2/Wójta Gminy Fryszak; 3/Starosty Powiatu Strzyżowskiego.

¹⁴⁴ Zgodnie z Decyzją nr 49 DGLP z dnia 29 maja 2024 r. w sprawie przyjęcia do realizacji w roku 2024 nowych przedsięwzięć drogowych, finansowanych z wykorzystaniem funduszu leśnego, polegających na budowie, przebudowie lub remontowaniu drogowej infrastruktury technicznej w ramach wspomagania przez Lasy Państwowe administracji publicznej. (sygn. OI.771.1.6.2024). W ww. decyzji wskazano listę wniosków przyjętych

3.3

W badanym okresie zasięg działania Nadleśnictwa obejmował 5 powiatów oraz jedno miasto na prawach powiatu, 18 gmin i 7 miast. W latach 2020-2024 (I kw.) jedynie dziewięć jednostek samorządu terytorialnego wnioskowało do Nadleśnictwa o dofinansowanie własnych inwestycji drogowych. W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie podejmowało działań w celu upublicznienia informacji o możliwości dofinansowania przez PGL LP drogowych inwestycji realizowanych przez jst. Nadleśniczy wyjaśnił, że informowanie jst o możliwości takiego dofinansowania miało miejsce w latach wcześniejszych jak również na bieżąco podczas spotkań władz samorządowych z Nadleśniczym lub Zastępcą Nadleśniczego. Informacje powyższe przekazywane były jednostkom samorządowym, które w różnoraki sposób informowały tutejsze Nadleśnictwo o planach realizacji robót budowlanych na drogach publicznych użytkowanych także przez Nadleśnictwo. Dodatkowo tutejsze Nadleśnictwo informowało – telefonicznie - o takiej możliwości te samorządy, do których należał zarząd nad drogami publicznymi po których przewidywany był wywóz zakupionego przez odbiorców drewna. Każdorazowo podczas tworzenia planów finansowych na rok kolejny, analizowana jest sytuacja drogowa (zarówno drogi w zarządzie Nadleśnictwa jak również drogi w zarządzie jst) i w miarę potrzeb (jeśli zachodzi taka konieczność) podejmowane są działania (informowanie samorządów) zmierzające do złożenia wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć wspólnych środkami finansowymi pochodzącymi z LP. Takie działanie ma na celu dofinansowanie dróg publicznych, po których odbywa się wywóz zakupionego przez odbiorców drewna. Wpływa to na poprawę zarówno wizerunku LP jak też minimalizuje utrudnienia w wywozie drewna spowodowane wprowadzaniem na tych drogach ograniczeń tonażowych.

(akta kontroli tom II, str. 121-271, 446-449)

W toku kontroli zwrócono się do trzech jednostek samorządu terytorialnego (gmin Hyżne, Lubenia oraz Niebylec - które w okresie objętym kontrolą nie składały wniosków o dofinansowanie) z zapytaniem czy jednostki te posiadały wiedzę i informacje o możliwości uzyskania dofinansowania z wykorzystaniem środków związanych z funduszem leśnym na potrzeby budowy, przebudowy lub remontu drogowej infrastruktury technicznej realizowanych w ramach zarządzeń Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych *w sprawie realizacji w Lasach Państwowych wspólnych przedsięwzięć drogowych, mających związek z gospodarką leśną oraz z jakiej przyczyny samorządy te nie składały do Nadleśnictwa w Strzyżowie wniosków o udzielenie takiego wsparcia.*

W odpowiedzi gminy Lubenia oraz Niebylec poinformowały, że nie posiadały wiedzy o możliwości uzyskania takiego dofinansowania. Z kolei gmina Hyżne poinformowała, że miała wiedzę o możliwości uzyskania wsparcia jak również zwracała się o takie dofinansowanie do nadleśnictwa Kańczuga, ostatecznie jednak z dofinansowania nie skorzystano.

(akta kontroli tom II, str. 450-457)

3.4

W 2020 r., w jednym przypadku, Nadleśnictwo odstąpiło od sporządzenia wniosku dotyczącego wspomaganie administracji samorządowej w sprawie realizacji wspólnego przedsięwzięcia publicznego¹⁴⁵. Nadleśniczy wyjaśnił, że wniosek został

do realizacji - zakwalifikowanych do dofinansowania środkami związanymi z funduszem leśnym. Decyzja nie zawierała uzasadnienia braku akceptacji dla pozostałych wniosków.

¹⁴⁵ Dotyczy wniosku Wójta Gminy Wiśniowa.

złożony w trakcie roku, kiedy to nie był prowadzony „nabór” na dofinansowanie inwestycji wspólnych, dlatego też Nadleśnictwo nie miało w danej chwili możliwości finansowych na realizację zadań dotyczących wspomagania administracji samorządowej w sprawie realizacji wspólnego przedsięwzięcia publicznego. Udzielając odmowy poinformowano jednocześnie o możliwości ubiegania się o dofinansowanie w roku kolejnym.

Ponadto w 2024 r. dla jednego wniosku odmówiono współfinansowania na etapie jego rozpatrywania. Nadleśniczy wyjaśnił, że złożony wniosek zakładał dofinansowanie do procesu projektowania tj. regulacji własności działek, na których miałyby powstać droga oraz wykonania dokumentacji projektowej, natomiast współfinansowanie inwestycji drogowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego dotyczy robót budowlanych, stąd decyzja o odmowie współfinansowania.

(akta kontroli tom II, str. 5-11)

3.5

Analiza wniosków dotyczących finansowania przebudowy drogowej infrastruktury technicznej, które uzyskały dofinansowanie ze środków związanych z funduszem leśnym wykazała, że wnioski te zawierały obligatoryjne elementy wskazane w § 6 ust. 9-13 zarządzenia nr 20 Dyrektora Generalnego LP w sprawie realizacji w Lasach Państwowych wspólnych przedsięwzięć drogowych, mających związek z gospodarką leśną¹⁴⁶. Przebudowywane odcinki dróg stanowiły dopełnienie Docelowej Sieci Dróg leśnych w Nadleśnictwie. W oddziałach leśnych (położonych przy drogach leśnych połączonych poprzez przebudowywane odcinki dróg) zlokalizowano składnice drewna. Realizacja objętych badaniem wniosków o dofinansowanie przebudowy odcinków dróg wynikała z rzeczywistych potrzeb prowadzenia gospodarki leśnej.

(akta kontroli tom II, str. 88-120)

3.6

Szczegółowym badaniem objęto cztery inwestycje zrealizowane w okresie kontrolowanym, tj. dwie w 2022 r.¹⁴⁷ oraz dwie w 2023 r.¹⁴⁸, polegające na przebudowie infrastruktury drogowej, dofinansowane ze środków funduszu leśnego. W treści zawartych umów pomiędzy PGLLP a jst w sprawie realizacji wspólnych przedsięwzięć publicznych wskazano, że inwestycje te miały na celu osiągnięcie parametrów technicznych poprawiających użytkowanie dróg przez lokalną społeczność oraz umożliwiających przejazd pojazdów świadczących usługi na rzecz prowadzenia gospodarki leśnej. Dodatkowo, w umowach zawarto zapis gwarantujący zwrot środków związanych z funduszem leśnym (wraz z odsetkami) w przypadku decyzji władz gminy uniemożliwiającej korzystanie w przyszłości przez Nadleśnictwo z przebudowanej infrastruktury drogowej w zakresie jaki jest niezbędny do prowadzenia efektywnej gospodarki leśnej. Analiza dokumentacji powykonawczej zrealizowanych inwestycji pozwala stwierdzić, że warunki techniczne dróg użytkowanych w celu prowadzenia gospodarki leśnej zostały poprawione.

Kwoty dofinansowania (udział środków związanych z funduszem leśnym) dla poszczególnych inwestycji wyniosły: 375 tys. zł; 720 tys. zł; 434,2 tys. zł; 900 tys. zł,

¹⁴⁶ Zarządzenie nr 20 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 10 lutego 2023 r. w sprawie realizacji w Lasach Państwowych wspólnych przedsięwzięć drogowych, mających związek z gospodarką leśną.

¹⁴⁷ Dotyczy: 1/ Dofinansowania przebudowy drogi gminnej Nr 107435R Będzienica-Działówki w miejscowości Będzienica i Wiśniowa (kwota dofinansowania wyniosła 375 tys. zł tj. 50% całkowitej wartości inwestycji); 2/ Dofinansowania przebudowy drogi gminnej Nr 107688R Szkodna-Budzisz (całkowita wartość inwestycji wyniosła 1 148,3 tys. zł).

¹⁴⁸ Dotyczy: 1/ Dofinansowania przebudowy odcinka drogi gminnej Nr 112157R od km 0+547 do km 1+047 w miejscowości Pułanki (całkowita wartość inwestycji wyniosła 548,2 tys. zł); 2/ Dofinansowania przebudowy drogi powiatowej Nr 1933R Wysoka Strzyżowska-Bonarówka-Żyznów (całkowita wartość inwestycji wyniosła 1 158,2 tys. zł.).

co stanowiło odpowiednio: 39,3%; 62,7%; 79,2%; 77,7% całkowitej wartości (brutto) wspólnego przedsięwzięcia publicznego. Na podstawie przedstawionej dokumentacji (umowy, noty księgowe, faktury, rozliczenia rzeczowo-finansowe, trójstronne porozumienia, protokoły zdawczo-odbiorcze) potwierdzono poprawność rozliczenia ww. inwestycji.

Na podstawie przeprowadzonych oględzin¹⁴⁹ stwierdzono, że:

- 1) zakres dofinansowanych robót został wykonany,
- 2) obiekty poddane oględzinom były w dobrym stanie,
- 3) brak oznak zużycia lub uszkodzeń obiektów (w tym m.in. nawierzchni dróg),
- 4) pobocza dróg zostały utwardzone,
- 5) na poboczach dróg umieszczono tablice informujące o współfinansowaniu przebudowanych odcinków dróg ze środków Lasów Państwowych.

(akta kontroli tom II, str. 272-285, 288-445)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK gospodarowanie przez Nadleśnictwo środkami funduszu leśnego w badanym zakresie było prawidłowe. Realizacja współfinansowanych przedsięwzięć drogowych wynikała z rzeczywistych potrzeb prowadzonej gospodarki leśnej Nadleśnictwa oraz wpłynęła pozytywnie na kształtowanie wizerunku Lasów Państwowych. W wyniku dofinansowania ze środków funduszu leśnego przebudowanych odcinków dróg uzyskano zaplanowane efekty rzeczowe, poprawiono warunki ich użytkowania przez lokalną społeczność oraz parametry techniczne umożliwiające przejazd pojazdów świadczących usługi transportu drewna. Należy jednak wskazać, że w okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie prowadziło działań w zakresie udostępnienia jst informacji o możliwości dofinansowania budowy, przebudowy lub remontu infrastruktury drogowej, co mogło skutkować brakiem wniosków o przeprowadzenie wspólnych inwestycji drogowych ze strony niektórych jednostek samorządu terytorialnego.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zapewnienie rzetelnej weryfikacji celowości organizacji wydarzeń promocyjnych oraz planowanych do poniesienia wydatków, w celu ograniczenia ryzyka nieuprawnionego i niegospodarnego wydatkowania środków przez Nadleśnictwo.
2. Opracowanie założeń oraz mierników realizacji celów umożliwiających monitorowanie efektów udziału/organizacji w wydarzeniach o charakterze promocyjno-edukacyjnym.
3. Wyeliminowanie przypadków nieuprawnionego powierzenia pracownikom Nadleśnictwa zadań w dni ustawowo wolne od pracy.

¹⁴⁹ Oględziny przeprowadzono w dniu 14 sierpnia 2024 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania.

Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia 11 października 2024 r.

Kontroler
Wojciech Kajzar
Specjalista kontroli państwowej

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
p.o. Wicedyrektor
Witold Pałasz

*p.o. WICEDYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w
Rzeszowie
z up.
/-/
Witold Pałasz*